

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti

AZƏRİQAZ İSTEHSALAT BİRLİYİ

MARAQLI TƏRƏFLƏRİN İŞTİRAK PLANI

üzrə

Qaz Sızmalarının Aşkarlanması və Təmiri

(P508792)

Layihənin Qiymətləndirilməsi Versiyası

[May 2026]

Mündəricat

1. GİRİŞ / LAYİHƏNİN TƏSVİRİ

- 1.1 Layihəyə Ümumi Baxış
- 1.2 Azəriqaz və Qaz Paylayıcı Sistem
- 1.3 Layihə Komponentləri
- 1.4 Layihənin Yeri və Zaman Çərçivəsi
- 1.5 Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə

2. MTİP-İN MƏQSƏDİ / TƏSVİRİ

- 2.1 MTİP-in Məqsədi
- 2.2 Hüquqi və Siyasət Əsası
- 2.3 Dünya Bankı ƏMSS10 Tələbləri
- 2.4 Bu Sənədin Strukturu

3. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ VƏ ANALİZİ

- 3.1 Metodologiya
- 3.2 Təsirlənən Tərəflər və Digər Maraqlı Tərəflər
- 3.3 Dezavantajlı / Həssas Fərdlər və ya Qruplar
- 3.4 Azəriqaz-ın Mövcud İcma İştirakı Sistemi

4. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN İŞTİRAK PROQRAMI

- 4.1 Layihənin Hazırlanması Zamanı Həyata Keçirilmiş Maraqlı Tərəflərin İştirak Fəaliyyətlərinin Xülasəsi
- 4.2 Layihə Maraqlı Tərəflərinin Ehtiyacları, Maraqlı Tərəflərin İştirakı üçün Üsullar, Alətlər və Texnikalar haqqında Xülasə
- 4.3 Maraqlı Tərəflərin İştirak Planı
- 4.4 Maraqlı Tərəflərə Geri Hesabat

5. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN İŞTİRAK FƏALİYYƏTLƏRİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ ÜÇÜN RESURLAR VƏ MƏSULİYYƏTLƏR

- 5.1 Resurslar
- 5.2 İdarəetmə Funksiyaları və Məsuliyyətlər

6. ŞİKAYƏT MEXANİZMİ

- 6.1 ŞM-nin Məqsədi
- 6.2 ŞM-nin Təsviri
- 6.3 ŞM-nin Strukturu
- 6.4 Şikayət Proseduru
- 6.5 Şikayət Qeydiyyatları
- 6.6 Şikayətlər üzrə Monitorinq və Hesabatlıq
- 6.7 Mərkəzi Əlaqə Nöqtəsi – LİQ
- 6.8 Şikayət Mexanizmi üçün Tənzimləyici Çərçivə

7. MONİTORİNG VƏ HESABATLIQ

- 7.1 MTİP İcrasının Necə Monitorinqini Aparılacağı və Hesabat Veriləcəyinin Xülasəsi
- 7.2 Maraqlı Tərəflər Qruplarına Geri Hesabat

Əlavə 1. İctimai Konsultasiyaların Xülasəsi

Əlavə 2. Şikayətin Təqdim Edilməsi Formasının Nümunəsi

Abbreviaturalar və Qısaltmalar

EMTA	Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi
VI	Vətəndaş İştirakı
ƏMSÖP	Ətraf Mühit və Sosial Öhdəliklər Planı
ƏMSÇ	Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə (Dünya Bankı)
ƏMSST	Ətraf Mühit, Sosial, Sağlamlıq və Təhlükəsizlik
ƏMSTQ	Ətraf Mühit və Sosial Təsirin Qiymətləndirilməsi
ƏMSİÇ	Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə Çərçivəsi
ƏMSİP	Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə Planı
ƏMSS	Ətraf Mühit və Sosial Standart(lar)
ƏMSS10	Ətraf Mühit və Sosial Standart 10: Maraqlı Tərəflərin İştirakı və Məlumatların Açıqlanması
GƏZ	Gender Əsaslı Zorakılıq
QYMA	Qlobal Yandırma və Metanın Azaldılması (Çoxdonorlu Etibar Fondu)
CMS	Coğrafi Məlumat Sistemi
ŞM	Şikayət Mexanizmi
ŞHK	Şikayətlərin Həlli Komitəsi
ŞAQM	Şikayətlərin Aradan Qaldırılması Mexanizmi
STƏM	Sağlamlıq, Təhlükəsizlik və Ətraf Mühit
İLM	İnvestisiya Layihəsinin Maliyyələşdirilməsi
İSN	İcra Statusu və Nəticələr
SAAQ	Sızıntının Aşkarlanması və Aradan Qaldırılması
ƏİP	Əmək İdarəetməsi Prosedurları
EN	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi
MHY	Monitoring, Hesabatlıq və Yoxlama
QHT	Qeyri-Hökumət Təşkilatı
NQMT	Neft və Qaz Metan Tərəfdaşlığı
DMT	Digər Maraqlı Tərəflər
L TZ	Layihənin Təsir Zonası
L TT	Layihədən Təsirlənən Tərəflər

LİM	Layihənin İnkişaf Məqsədi
LİQ	Layihənin İdarəetmə Qrupu
FMA	Fərdi Mühafizə Avadanlığı
MTİP	Maraqlı Tərəflərin İştirak Planı
CİZ/CT	Cinsi İstismar və Zorakılıq / Cinsi Təcavüz
SOCAR	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti
DB	Dünya Bankı

1. GİRİŞ / LAYİHƏNİN TƏSVİRİ

1.1 Layihəyə Ümumi Baxış

1.1. Azəriqaz İB-də Qaz Sızıntısının Aşkarlanması və Aradan Qaldırılması Layihəsi (bundan sonra "SAAQ Layihəsi" və ya SAAQ, P508792 kimi istinad ediləcək) Azərbaycanın dövlət mülkiyyətindəki təbii qaz paylayıcı şirkəti olan Azəriqaz İBdə metan emissiyalarını azaltmağı və aktivlərin idarəedilməsi potensialını gücləndirməyi hədəfləyir. Layihə, qaz paylayıcı sistemdə metan sızıntısının aşkarlanması və aradan qaldırılması üçün Azəriqaz İstehsalat Birliyi (İB) çərçivəsində alıcı tərəfindən icra olunan maliyyə mexanizmi yaradacaq. Proqram bütün köhnə qaz paylayıcı şəbəkəni əhatə edəcək. Proqram, Azəriqaz tərəfindən rəhbərlik edilən, geniş miqyaslı rəqəmsal nəzarət sistemi (SCADA), ağıllı sayğaclar və proqnozlaşdırıcı texniki xidmət sistemlərindən ibarət kompleks daxil olmaqla, sayğac xətarisəbəbindən inzibati itkilər də daxil olmaqla qaz itkilərini daha geniş miqyasda aradan qaldıran böyük bir təşəbbüslər toplusunun bir hissəsi olacaq. Maliyyə Mexanizmi Qlobal Yandırma və Metanın Azaldılması (QYMA) çoxdonorlu Etibar fondundan 15 milyon ABŞ dolları ilkin qrantla başlayacaq. Azəriqaz həm qrantın Alıcısı, həm də yeganə Benefisiarı olacaq. Vəsait metan qazının nəzarətsiz emissiyasını azaltmaq üçün bir sıra aşkarlama və aradan qaldırma fəaliyyətlərinə ayrılacaq.

1.2 Azəriqaz və Qaz Paylayıcı Sistem

1.2. Azəriqaz, SOCAR tərkibində fəaliyyəti ayrılmış biznes bölməsidir və daxili bazara təbii qazın paylanması və satışından məsuldur. Qaz paylama şəbəkəsi 73.000 km uzunluğunda olub, ölkə üzrə təxminən 2,6 milyon istehlakçıya xidmət edir. Azərbaycanda qaz paylanması tənzimlənən bir sahədir; qaz satış qiymətləri Tarif (Qiymət) Şurası tərəfindən nəzərdən keçirilir və son qərar Tarif Şurası tərəfindən verilir. Paylayıcı şəbəkənin 60 faizdən çoxu Sovet dövrünün irsidir və texniki xidmət ömrünü çoxdan keçib. Paylayıcı sistemdən faktiki metan emissiyaları ≈ 158 milyon m³/il olaraq qiymətləndirilir.

1.3 Layihə Komponentləri

1.3. SAAQ aşağıdakı üç komponentdən ibarətdir:

Komponent 1. Qaz sızıntısının aşkarlanması və aradan qaldırılması üçün avadanlıq (8 milyon ABŞ dolları). Bu komponent, klaster sayğacların, metan emissiyasının aşkarlanması və ölçülməsi avadanlığının, kiçik ehtiyat hissələrin (məs., birləşdiricilər, klapanlar, kiçik boru kəsimləri) və SAAQ briqadaları üçün müvafiq geyim və FMA-nın satın alınması və quraşdırılmasını maliyyələşdirəcək.

Komponent 2. Sızıntı aşkarlama proqramı üçün xidmətlərin satın alınması (3,2 milyon ABŞ dolları). Bu komponent, sızıntının aşkarlanması və aradan qaldırılması fəaliyyətləri üçün müqavilə xidmətlərinin satın alınmasını maliyyələşdirəcək.

Komponent 3. Azəriqaz üçün bacarıqların gücləndirilməsi (3,8 milyon ABŞ dolları). Bu komponent, NQMT 2.0 standartına uyğun olaraq emissiyaların monitorinqi, hesabatı və yoxlanılması (MHY) fəaliyyətlərini, xüsusilə şirkət tərəfindən hazırlanan CMS sistemine sızıntı aşkarlama və aradan qaldırma məlumatlarının inteqrasiyasını əhatə edən rəqəmsal həlləri maliyyələşdirəcək.

1.4 Layihənin Yeri və Zaman Çərçivəsi

1.4. Layihə Azərbaycan Respublikası üzrə ümummilliy miqyasda (Şəkil 1) həyata keçiriləcək. "İşğaldan azad edilmiş ərazi"lərdən başqa ölkə üzrə tam köhnə qaz paylayıcı şəbəkəni əhatə edərək Azəriqaz-ın qaz paylayıcı sistemindəki metan emissiyalarının azaldılmasına və aktivlərin idarəedilməsi potensialının gücləndirilməsinə yönələcək. Müəssisə tərəfindən maliyyələşdirilən təmir işlərinin illik iş planlamasına və icrasına uyğun olaraq 2026-cı ilin iyulundan 2035-ci ilin 1 yanvar tarixinə qədər həyata keçirilməsi planlaşdırılır.

1.5 Ətraf Mühit və Sosial Çərçivə

1.5. SAAQ ilə bərabər Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Çərçivəsi (ƏMŞÇ) sənədi hazırlanır. Maraqlı Tərəflərin İştirakı və Məlumatların Açıqlanması üzrə Ətraf Mühit və Sosial Standart ƏMSS10-a görə, icra edən qurumlar maraqlı tərəflərə vaxtında, müvafiq, anlaşılan və əlçatan məlumat verməli, onlarla manipulyasiya, müdaxilə, məcburetmə, ayrı-seçkilik və ya qorxutmadan azad olan mədəni cəhətdən müvafiq şəkildə məsləhətləşməlidir.

1.6. Layihə geniş miqyaslı mülki işləri nəzərdə tutmasa da, Sızıntının Aşkarlanması və Aradan Qaldırılması (SAAQ) fəaliyyətləri qısamüddətli səs-küy, məhdud giriş məhdudiyyətləri, təmir yerlərindəki təhlükəsizlik riskləri, ev təsərrüfatları və bizneslərə maneçilik daxil olmaqla müvəqqəti və lokal təsirlərə yol açabilir. Buna görə də, Layihənin icrası boyu vaxtında məlumatların açıqlanması, icmanın narahatlıqlarının aradan qaldırılması, təhlükəsizlik şüurunun artırılması və əlçatan şikayət kanallarının təmin edilməsi üçün effektiv maraqlı tərəflərin iştirakı tələb olunur.

1.7. Maraqlı Tərəflərin İştirakına Mərhələli Yanaşma. Layihə çərçivəsindəki maraqlı tərəflərin iştirakı Layihənin həyat dövrü ilə uyğunlaşdırılmış mərhələli şəkildə həyata keçiriləcək. Layihənin hazırlanması zamanı iştirak ƏMŞÇ alətlərinin açıqlanmasına və institusional maraqlı tərəflərə yönəldiləcək. İcra zamanı iştirak sahəyə xas olacaq və hər il SAAQ iş planları ilə əlaqələndiriləcək, planlaşdırılmış və ya davam edən təmir işlərinin aparıldığı ərazilərdə hədəfli konsultasiyalar keçiriləcək. Sonrakı mərhələlərdə iştirak maraqlı tərəflərə geri hesabat vermə, şikayətin həlli istiqamətləri və öyrənilmiş dərslərin sonrakı iş planlarına daxil edilməsinə yönəldiləcək.

2. MTİP-İN MƏQSƏDİ / TƏSVİRİ

2.1 MTİP-in Məqsədi

2.1. Bu MTİP-nin ümumi məqsədi, bütün layihə dövrü ərzində ictimai məlumatların açıqlanması və konsultasiyaları da daxil olmaqla maraqlı tərəflərin iştirakı proqramını müəyyən etməkdir. MTİP layihə komandası ilə maraqlı tərəflər arasındakı ünsiyyət yollarını müəyyənləşdirir və insanların layihə fəaliyyətləri ilə bağlı narahatlıqlarını bildirməsi, rəy bildirməsi və ya şikayət etməsi mexanizmini əhatə edir. Bu MTİP Layihənin bütün mərhələlərinə şamil edilir və icra zamanı alınan rəylərə, maraqlı tərəflərin tərkibindəki, risklər və fəaliyyətlər dəyişikliklərinə uyğun olaraq müntəzəm yenilənəcək. MTİP həmçinin maraqlı tərəflərin rəyinin sistemli şəkildə qeyd edilməsini, qiymətləndirilməsini və mümkün olduğu halda Layihənin qərar qəbul etmə, icra planlaması və adaptiv idarəetmə prosesinə daxil edilməsini təmin edəcək mexanizmləri müəyyən edir.

2.2 Hüquqi və Siyasət Əsası

2.2. Bu MTİP Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Çərçivəsinə (ƏMSÇ) və xüsusilə Maraqlı Tərəflərin İştirakı və Məlumatların Açıqlanması üzrə Ətraf Mühit və Sosial Standart 10-a (ƏMSS10) uyğun hazırlanmışdır. MTİP, SAAQ layihəsi üçün Azərbaycan ilə Dünya Bankı arasında razılaşdırılmış Ətraf Mühit və Sosial Öhdəliklər Planında (ƏMSÖP) əks olunan maraqlı tərəflərin iştirakı öhdəliklərini həyata keçirir. Bu, layihə həyatının dövrü boyu inkişaf edən layihə şəraitini, maraqlı tərəflərin rəylərini və layihə əhatəsi və ya risk profilindəki hər hansı əhəmiyyətli dəyişiklikləri əks etdirmək üçün nəzərdən keçiriləcək və yenilənəcək canlı bir sənəddir. Bu MTİP-ə hər hansı əhəmiyyətli düzəlişlər ƏMSS10 və ƏMSÖP tələblərinə uyğun olaraq açıqlanacaq və 4-cü bölmədə təsvir olunan iştirak kanalları vasitəsilə maraqlı tərəflərə çatdırılacaq.

2.3 Dünya Bankı ƏMSS10 Tələbləri

2.3.1. ƏMSS10, "Borc alanın layihə maraqlı tərəfləri ilə açıq və şəffaf iştirakın yaxşı beynəlxalq praktikanın mühüm elementi kimi" əhəmiyyətini tanıyır. Effektiv maraqlı tərəflərin iştirakı layihələrin ətraf mühit və sosial davamlılığını əhəmiyyətli dərəcədə artırır, layihənin qəbulunu gücləndirib layihənin müvəffəqiyyətli dizayn və icrasına əhəmiyyətli töhfə verə bilər. ƏMSÇ tərəfindən müəyyən edildiyi kimi, maraqlı tərəflərin iştirakı layihə həyat dövrü boyu aparılan inklüziv bir prosesdir. Düzgün dizayn edilib həyata keçirildikdə, layihənin ətraf mühit və sosial risklərinin uğurlu idarə edilməsi üçün vacib olan möhkəm, konstruktiv və cavabdeh münasibətlərin inkişafını dəstəkləyir. ƏMSS10 bu MTİP-i idarə edən əsas tətbiq olunan beynəlxalq standartdır. Bu MTİP-nin cavab verəcəyi şəkildə dizayn edildiyi ƏMSS10-un əsas tələbləri aşağıdakı 2.3.2 və 2.3.3 bəndlərində əks olunub. Bu MTİP-nin 3-cü bölməsi Azərbaycan bu tələbləri həyata keçirərkən tətbiq etdiyi metodologiya və prinsipləri təsvir edir.

2.3.2. Bu MTİP-nin həyata keçirdiyi əsas ƏMSS10 tələbləri aşağıdakılardır:

- Maraqlı tərəflərin iştirakı layihə hazırlanmasının erkən mərhələsində başlamalı və bütün layihə həyat dövrü boyu davam etməlidir. İştirakın xarakteri, əhatəsi və tezliyi layihənin xarakteri, miqyası və potensial risk və təsirləri ilə mütənəzib olmalıdır.
- Borc alanlar maraqlı tərəflərə vaxtında, müvafiq, anlaşılan və əlçatan məlumat verməli, onlarla manipulyasiya, müdaxilə, məcburetme, ayrı-seçkilik və qorxutmadan azad olan mədəni cəhətdən müvafiq şəkildə məsləhətləşməlidir.
- Maraqlı tərəflərin iştirak prosesi aşağıdakıları əhatə etməlidir: (i) maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi və analizi; (ii) iştirak planlaması; (iii) məlumatların açıqlanması; (iv) konsultasiya; (v) şikayətlərin aradan qaldırılması; və (vi) maraqlı tərəflərə geri hesabat.
- Borc alan, məsləhətləşilən maraqlı tərəflərin təsviri, alınan rəyin xülasəsi və rəyin nəzərə alınıb-alınmadığının izahını əhatə edən maraqlı tərəflərin iştirakının sənədləşdirilmiş qeydini saxlamalı və açıqlamalıdır.

2.3.3. ƏMSS10-un 21-ci bəndi "mənalı konsultasiya"nı iki istiqamətli proses kimi müəyyən edir, bu proses aşağıdakı meyarları ödəməlidir, bunların hamısı bu MTİP-də təsvir olunan iştirak yanaşmasına əks olunur:

- (a) İlk fikirləri toplamaq və layihə dizaynı haqqında məlumatlandırmaq üçün layihə planlaması prosesinin erkən mərhələsindən başlayır;
- (b) Məsələlərin xarakteri inkişaf etdikcə layihə dizaynı, ətraf mühit və sosial risklər və təsirlərin müəyyənləşdirilməsi və azaldılması haqqında davamlı olaraq maraqlı tərəflərin rəylərini təşviq edir;
- (c) Risklər və təsirlər meydana çıxdıqca davamlı şəkildə davam edir;
- (d) Mənalı konsultasiyaları mümkün edən zaman çərçivəsindəki müvafiq, şəffaf, obyektiv və əlçatan məlumatların əvvəlcədən açıqlanmasına, mədəni cəhətdən müvafiq formatda və müvafiq yerli dil(lər)də əsaslanır;
- (e) Rəyi nəzərə alır və cavab verir;
- (f) Bütün layihədən təsirlənən tərəflərlə aktiv və inklüziv iştirakı dəstəkləyir;
- (g) Xarici manipulyasiya, müdaxilə, məcburetə, ayrı-seçkilik və qorxutmadan azaddır; və
- (h) Borcalan tərəfindən sənədləşdirilir və açıqlanır.

2.4 Bu Sənədin Strukturu

2.4.1. Bu MTİP aşağıdakı kimi strukturlaşdırılmışdır. 1-ci bölmə SAAQ layihəsi haqqında əsas məlumatı verir. 2-ci bölmə MTİP-in məqsədini, hüquqi əsasını və tətbiq olunan beynəlxalq standartları müəyyənləşdirir. 3-cü bölmə sosial cəhətdən zəif və həssas qruplar, onların iştirakını təmin edən xüsusi tədbirlər də daxil olmaqla layihənin maraqlı tərəflərini müəyyən edir və analiz edir. 4-cü bölmə iştirak üsullarını, layihə mərhələsi və maraqlı tərəflər qrupu üzrə tam iştirak planını və açıqlama cədvəlini əhatə edən Maraqlı Tərəflərin İştirak Proqramını təqdim edir. 5-ci bölmə MTİP icrasını üçün resursları, heyəti, rolları və məsuliyyətləri təsvir edir. 6-cı bölmə Şikayət Mexanizmini, o cümlədən onun məqsədini, strukturunu, prosedurlarını və tənzimləyici çərçivəni əks etdirir. 7-ci bölmə göstəricilər, hədəflər və maraqlı tərəflərə geri hesabat prosesi daxil olmaqla MTİP icrası üçün monitorinq və hesabatlıq çərçivəsini təsvir edir. 1-ci Əlavə layihənin hazırlanması zamanı keçirilmiş konsultasiyaların xülasə qeydini verir. 2-ci Əlavə Şikayətin Təqdim Edilməsi Formasının nümunəsini əhatə edir.

2.4.2. Bu MTİP, layihə üçün məcburi EM&S öhdəliklərini müəyyən edən ƏMSÖP və bu MTİP-nin çərçivəsindəki daha geniş ətraf mühit və sosial idarəetmə çərçivəsini təmin edən ƏMSİÇ ilə birgə oxunmalıdır.

3. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ VƏ ANALİZİ

3.1 Metodologiya

3.1.1. Ən yaxşı praktiki yanaşmalara uyğun olması üçün layihə maraqlı tərəflərin iştirakına dair aşağıdakı prinsipləri tətbiq edəcək:

- Açıqlıq və həyat dövrü yanaşması: Layihə üçün ictimai konsultasiyalar bütün layihə həyat dövrü ərzində açıq şəkildə, xarici manipulyasiya, müdaxilə, məcburetə və qorxutmadan azad olaraq keçiriləcək.
- Məlumatlı iştirak və rəy: Məlumat bütün maraqlı tərəflərə müvafiq formatda verilməli və geniş yayılacaq; maraqlı tərəflərin rəyini bildirmək, şərh və narahatlıqları analiz edib aradan qaldırmaq üçün imkanlar yaradılacaq.
- İnküzivlik və həssaslıq: Maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi daha yaxşı ünsiyyəti dəstəkləmək və effektiv münasibətlər qurmaq üçün həyata keçirilir. İştirak prosesi inküzivdir. Bütün maraqlı tərəflər hər zaman konsultasiya prosesinə cəlb olmağa həvəsləndirilir. Bütün maraqlı tərəflərə məlumata bərabər çıxış imkanı təmin edilir. Maraqlı tərəflərin ehtiyaclarına həssaslıq, iştirak üsullarının seçilməsinin əsas prinsipini təşkil edir. Xüsusi diqqət, layihənin faydalarından kənar qalma riski altında olan, xüsusilə qadınlar, yaşlılar, əlilliyi olan şəxslər, köçkün işçilər və icmalar kimi həssas qruplara verilir.
- Çeviklik: MTİP onlayn forumlar və ya telefon əsaslı ünsiyyət vasitəsilə maraqlı tərəflərin iştirakına uyğunlaşmaq üçün çevikliyə malik olacaq.

3.1.2. Maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsi Azərbaycanın əməliyyat təcrübəsi, milli demoqrafik məlumatlar və Layihənin hazırlanması zamanı aparılan ilkin maraqlı tərəf xəritəsi ilə əsaslandırılmışdır.

3.2 Təsirlənən Tərəflər və Digər Maraqlı Tərəflər

3.2.1. Layihə maraqlı tərəfləri, layihə müdaxilələrindən təsirlənə bilən, marağı olan və ya nəticələrə müsbət ya mənfi təsir edə bilən insanlar, təşkilatlar və ya digər qurumlar kimi müəyyən edilir. Analiz, layihə dövrü boyunca maraqlı tərəflərin hər bir kateqoriyası üçün müvafiq metodologiyaları müəyyən edir. Maraqlı tərəflər aşağıdakı kimi kateqoriyalara bölünür:

- Layihədən Təsirlənən Tərəflər (LTT): Layihənin Təsir Zonasında (LTZ) layihədən birbaşa və ya dolayı, müsbət və ya mənfi şəkildə təsirlənən və ya təsirlənməsi ehtimalı olan şəxslər, qruplar/icmalar və digər qurumlar.
- Digər Maraqlı Tərəflər (DMT): Maraqları layihədən təsirlənə bilən və layihənin nəticələrinə istənilən şəkildə təsir etmə potensialına malik olan fərdlər və ya qruplar.

Aşağıdakı Cədvəl 1 maraqlı tərəflərin müəyyənləşdirilməsini əks etdirir:

Cədvəl 1: Maraqlı Tərəflərin Müəyyənləşdirilməsi

Maraqlı Tərəf Kateqoriyası	Əsas Marağ / Narahatlıq	Nüfuz Səviyyəsi	İştirak Səviyyəsi	İştirak Yanaşması
Energetika Nazirliyi (EN)	LTT/DMT	Milli enerji siyasəti; qaz sektorunun modernləşdirilməsi; metan emissiyalarının azaldılması hədəfləri	Yüksək	Rəsmi brifinqlər və hesabatlar; ƏMSÖP və MTİP-in açıqlanması; milli səviyyəli konsultasiyalarda iştirak
SOCAR şirkət)	(ana LTT	Korporativ idarəetmə; qrant öhdəlikləri; ESG açıqlaması; maliyyə nəzarəti	Yüksək	LİQ daxili koordinasiya görüşləri; rüblük hesabatlar

Azəriqaz İstehsalat Birliyi (11 regional ofis daxil olmaqla)	LTT	SAAQ proqramının əməliyyat icrası; ŞAQM idarəetməsi; regional ofis işçilərinin potensialı; reputasiya riski	Yüksək	LİQ daxili koordinasiya görüşləri; işçilərin təlimi; məlumat masaları; MTİP açıqlanması
Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi (EMTA)	LTT / DMT	Tənzimləmə uyğunluğu; tarif yenilikləri; SAAQ-in tənzimləmə nəticələri; hesabat öhdəlikləri	Yüksək	Rəsmi konsultasiyalar; müvafiq layihə sənədlərinin açıqlanması
Tarif (Qiymət) Şurası	DMT	Qaz tariflərinin müəyyənləşdirilməsi; SAAQ investisiyalarının istehlakçı qiymətlərinə potensial təsiri	Orta	Yazılı bildirişlər; milli maraqlı tərəflər görüşlərində iştirak; layihə məlumatlarının açıqlanması
Evlər və icmalar (~2,6 milyon qaz istehlakçısı)	LTT	Xidmət fasiləsizliyi; təmir işləri zamanı təhlükəsizlik; səs-küy və pozğunluq; ŞAQM-ə çıxış	Orta	İcma görüşləri (rüblük, hər region üzrə); çap materialları; qaynar xətt (104); iş yerlərindəki təklif qutuları
Birbaşa layihə işçiləri və SAAQ sahə briqadaları	LTT	Əmək sağlamlığı və təhlükəsizliyi; ədalətli əmək şəraiti; əmək ŞAQM-ə çıxışı; FMA təminatı	Aşağı–Orta	Məcburi İST brifinqi; Əmək ŞAQM kanalları; rüblük LİQ sahə ziyarətləri; illik maarifləndirmə sessiyaları
Podratçı təşkilatlar və subpodratçılar	LTT	Müqavilə uyğunluğu; ətraf mühit və sosial tələblər; işçi idarəetmə öhdəlikləri; ŞAQM öhdəlikləri	Orta	Müqavilə EM&S bəndləri; podratçı təlimi; LİQ nəzarəti və qəfil yoxlamalar
Prezident Administrasiyası və Nazirlər Kabineti	DMT	Milli iqlim öhdəlikləri; metan azaldılması siyasəti; Dünya Bankı tərəfdaşlıq siyasəti	Yüksək	Rəsmi kanallar vasitəsilə layihə sənədlərinin açıqlanması; milli səviyyəli tədbirlərdə iştirak
İqtisadiyyat Nazirliyi	DMT	İqtisadi inkişaf nəticələri; investisiya iqlimi; dövlət maliyyəsi	Orta	Yazılı bildirişlər; milli maraqlı tərəflər görüşləri; layihə məlumatlarının açıqlanması
Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	DMT	Ətraf mühit uyğunluğu; metan emissiyalarının monitorinqi; EQT tələbləri	Orta	Rəsmi konsultasiyalar; ətraf mühit monitorinq məlumatlarının paylaşılması; ƏMSÖP və ƏMSİÇ-in açıqlanması
Dünya Bankı Bakı Ofisi	DMT	ƏMSÇ uyğunluğu; layihə icrası; maliyyə nəzarəti; ƏMSS10 riayəti	Yüksək	Yarımillik icra hesabatları; nəzarət missiyaları; ilə davamlı əlaqə

Vətəndaş cəmiyyəti qrupları və QHT-lər	DMT	Ətraf mühit hesabatlılığı; hüquqları; ŞAQM şeffaflığı; inklüzivlik	Orta	Milli və regional konsultasiya görüşləri; MTİP və ŞAQM məlumatlarının açıqlanması; ictimai rəy sorğuları
KİV təşkilatları (çap, yayım, onlayn)	DMT	İctimai məlumat; ətraf mühit və sosial təsirlər haqqında hesabat; layihə şeffaflığı	Aşağı–Orta	Mətbuat buraxılışları; media brifinqləri; Azərbaycan veb-saytı yenilikləri; sosial media kanalları
Biznes və texnologiya tərəfdaşları (məs., Italgas)	DMT	Texniki əməkdaşlıq; SAAQ metodologiyasının paylaşılması; avadanlıq standartları və təlim	Aşağı–Orta	Texniki işçi qrupları görüşləri; SAAQ pilot nəticələrinin paylaşılması

3.2.2. ƏMSS10-a uyğun olaraq, maraqlı tərəflər layihə fəaliyyətləri ilə əlaqəli potensial təsirin səviyyəsi və xarakterinə görə daha da seqmentləşdirilir. Bu seqmentləşdirmə Azərbaycan-a mütənasib, risk əsaslı maraqlı tərəflərin iştirakını tətbiq etməyə imkan verir, SAAQ fəaliyyətlərindən birbaşa və ya müvəqqəti təsirlərə məruz qala biləcək maraqlı tərəflərin daha tez-tez və hədəfli iştirakı təmin edildiyi halda, dolaylı marağı olan maraqlı tərəflər daha geniş məlumat açıqlama mexanizmləri vasitəsilə cəlb edilir.

3.2.3. Təsirin səviyyəsi maraqlı tərəflərə layihə ilə bağlı potensial təsirlərin əhatəsini, müddətini və geri dönərlik dərəcəsini, habelə SAAQ işlərinə yaxınlıqlarını və Layihənin icrası ilə qarşılıqlı əlaqəni əks etdirir. İştirak intensivliyi və üsulları bütün Layihə həyat dövrü boyunca mənalı konsultasiya, vaxtında məlumat açıqlanması və Şikayət Mexanizminə effektiv çıxışı təmin etmək üçün müvafiq şəkildə tənzimlənir.

3.3 Sosial cəhətdən zəif / Həssas Fərdlər və ya Qruplar

3.3.1. Layihə çərçivəsindəki aşağıdakı qruplar potensial həssas və ya sosial cəhətdən zəif kimi müəyyən edilir. Ümumi həssaslıq kateqoriyaları tətbiq etmək əvəzinə, bu bölmə həssaslığı SAAQ layihəsi fəaliyyətlərinin və onlarla bağlı risklərin xüsusi kontekstində müəyyən edir. Məsələn: qaza (məs., qızdırılması lazımlı evlər tələb edən tənəffüs xəstəlikləri, qazla işləyən tibbi avadanlıq) xroniki tibbi asılılıqları olan şəxslər, təmir işləri üçün qaz verilməsi müvəqqəti kəsildikdə xüsusi risk altında ola bilər — bu, əlavə əvvəlcədən xəbərdarlıq və alternativ tənzimləmə tələb edir. Kənd yerlərindəki yaşlı sakinlər rəqəmsal kanallara çıxış imkanı olmaya bilər və birbaşa müraciət tələb edir. Uzaq yaxud ənənəvi yaşayış məntəqələrindəki qadınlar konsultasiyalara qatılmaqda hərəkətlilik və ya sosial maneələrlə qarşılaşa bilər, bu da diferensiallaşdırılmış iştirak yanaşmaları tələb edir. Aşağıda müəyyən edilmiş hər bir qrup üçün konkret və praktik iştirak tədbirləri müəyyən edilib. Bunlar faktiki layihə təsirlərindən qaynaqlanır və bütün layihə həyat dövrü boyunca mənalı inklüzivliyi təmin etmək üçün coğrafi cəhətdən müvafiq yerdə fərqləndirilir.

Əlilliyi olan şəxslər:

Əlilliyi olan şəxslər (hərəkətlilik, eşitmə və görmə pozuntuları) standart konsultasiya tədbirlərində iştirak etməkdə və ya yazılı materiallara çıxışda maneələrlə qarşılaşa bilər.

- Konsultasiya yerləri fiziki əlçatanlığı (birinci mərtəbə məkanları, rampalar, əlçatan tualetlər) təmin etmək üçün seçiləcək.
- Əsas layihə sənədləri və ŞAQM məlumatları tələb üzrə iri şriftli və audio formatlarda mövcud olacaq.

- İşarə dili tərcüməsi eşitmə qüsurlu iştirakçıların gözləndildiyi ictimai görüşlər üçün təşkil ediləcək.
- Konsultasiya məkanlarına gedə bilməyən fərdlər üçün ev ziyarətləri və ya telefon konsultasiyaları təklif ediləcək.
- LİQ Sosial Mütəxəssisi, maraqlı tərəflər xəritəsini çıxarma və konsultasiyalar zamanı mümkün olan hallarda və mövcud məlumatlara əsaslanaraq əlilliyi olan şəxsləri proaktiv şəkildə müəyyən edəcək və onlarla iştirak edəcək.

Qadınlar:

Bu layihənin kontekstindəki qadınların həssaslığı yer və kontekstə xasdır. Bakı və digər böyük şəhər mərkəzlərindəki qadınların hərəkətlilik, məlumata çıxış və ya layihə işçiləri ilə iştirakda əhəmiyyətli maneələrlə qarşılaşmaması ehtimalı daha azdır. Əksinə, daha uzaq, kənd yaxud ənənəvi cəhətdən mühafizəkar yaşayış məntəqələrindəki qadınlar ictimai konsultasiyalara, rəqəmsal kanallara və ya layihə işçiləri ilə birbaşa ünsiyyətə müstəqil çıxışda daha məhdud imkanlara malik ola bilər. Buna görə qadınlar üçün iştirak tədbirləri coğrafi əlamətlərə görə fərqləndirilməlidir: şəhər yerlərində standart müraciət tətbiq ediləcək, kənd və uzaq ərazilərdə isə daha intensiv, hədəfli yanaşmalar istifadə ediləcək. Yerdən asılı olmayaraq əlavə diqqət tələb edən xüsusi alt qruplara aşağıdakılar daxildir: hamilə qadınlar və kiçik uşaqları olan qadınlar (cədvəl məhdudiyətləri ola bilər); SAAQ təmir işləri zamanı qaz kəsilməsinə həssaslığı artıran sağlamlıq şəraitindəki qadınlar; yeganə ev idarəçisi olan qadınlar, buna görə xidmət pozulmalarından proorsional şəkildə çox təsirlənir.

- Konsultasiya görüşləri qadınlar üçün əlverişli vaxtlarda (məs., həftə içi günlər səhər seansları, məktəb təillərini keçirməmək) planlaşdırılacaq.
- Hər bölgədə ildə ən azı bir qadın icma görüşü xüsusi olaraq qadın maraqlı tərəflərə yönəlik şəkildə keçiriləcək.
- Mümkün olan hallarda konsultasiya yerlərində uşaq baxımı (məs., uşaqlar üçün təyin edilmiş güvənli məkan) təmin ediləcək.
- ŞAQM CİZ/CT-yə həssas şəkildə dizayn ediləcək. Yazılı müraciət və telefon seçimləri şəxsən iştirak alternativləri kimi daxil olmaqla qadın dostu kanallar təbliğ ediləcək. Həssas və ya şəxsi xarakterli şikayətlər üçün xüsusi olaraq anonim müraciət kanalı (məs., adsız şikayət qutusu və ya məxfi onlayn forma) mövcud olacaq. CİZ/CT ilə bağlı şikayətlərin məxfi, sağ qalan yönümlü proses vasitəsilə həll edilməsini, ümumi ŞAQM qeydiyyatında sağ qalanın şəxsən müəyyənədiçi heç bir məlumatının qeyd edilməməsini təmin etmək üçün müvafiq daxili protokollar tətbiq ediləcək. Şikayətin qəbulundan məsul LİQ işçiləri CİZ/CT-yə xas təlim alacaq.
- Bütün icma konsultasiyalarında ən azı bir qadın işçi və ya tərcüməçi iştirak edəcək.
- Layihə kommunikasiya materialları qadınları aktiv layihə rollarında əks etdirəcək.

Yaşlı Fərdlər:

Yaşlı fərdlər rəqəmsal ünsiyyət kanalları, onlayn platformalar və sosial mediaya lazımi qaydada bələd olmaya bilər, bu da onların layihə məlumatlarına və rəy mexanizmlərinə çıxışını məhdudlaşdırır.

- Bütün layihə məlumatları Azərbaycan regional ofisləri, icma elanlar lövhələri və yerli hökumət binalarında paylanan çap formatlarında (vərəqələr, afişalar) mövcud olacaq.
- Azərbaycan qaynar xətti (104) telefon ünsiyyətindən razı olan yaşlı maraqlı tərəflər üçün əsas ŞAQM kanalı kimi təbliğ ediləcək.
- Yaşlı sakinlərə tanış məkanlar vasitəsilə çatmaq üçün icma mərkəzlərindəki, məscidlərdəki və yerli inzibati binalardakı konsultasiya görüşlərinə üstünlük verəcək.
- LİQ regional fokal nöqtələri, xüsusilə kənd yerlərində maraqlı tərəf xəritəsi zamanı müəyyən edilmiş yaşlı LTT-ə birbaşa müraciət ziyarətləri həyata keçirəcək.
- Texniki terminologiyadan qaçaraq əsas layihə sənədlərinin sadə dilli xülasələri hazırlanacaq.

Xroniki Sağlamlıq Vəziyyəti olan şəxslər və ya Qaza Tibbi həssaslığı olan şəxslər:

Tibbi avadanlıq üçün qaza (məs., tənəffüs xəstəlikləri üçün ev qızdırılması, qazla işləyən tibbi cihazlar) etibar edən və ya müvəqqəti qaz kəsilməsini xüsusilə zərərli edən sağlamlıq vəziyyəti olan şəxslər ümumi siyahılar tərəfindən əhatə edilməyən SAAQ-a xas həssas qrupu təşkil edir. Bu şəxslər müvəqqəti qaz bağlanması tələb edən təmir işləri zamanı yüksəlmiş risk altında ola bilər.

- Regional Fokal Nöqtələri, planlaşdırılmış SAAQ iş yerlərindəki tibbi qaz asılılıqları olan ev təsərrüfatlarını müəyyən etmək üçün sahəyexas iştirak zamanı yerli sağlamlıq müəssisələri və bələdiyyə orqanları ilə koordinasiya edəcək.
- Planlaşdırılan qaz kəsilmələri haqqında əvvəlcədən bildiriş müəyyən edilmiş ev təsərrüfatlarına işlərdən ən azı 48 saat əvvəl birbaşa veriləcək; mümkün olan hallarda, Azəriqaz bu ev təsərrüfatları üçün kəsilmə müddətini minimuma endirmək üçün cədvələ üstünlük verəcək.
- ŞAQM qaynar xətti (104) bu qrupun planlaşdırılan qaz kəsilmələri ilə bağlı narahatlıqları bildirmək və ya yardım tələb etmək üçün prioritet kanal kimi təbliğ ediləcək.

3.3.2. LİQ Sosial Mütəxəssisi yuxarıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsindən və monitorinqindən məsul olacaq. Həssas qruplarla iştirak yarımillik MTİP icra hesabatlarında, o cümlədən hər qrup üzrə çatılan fərdlərin sayı, istifadə edilən üsullar, qaldırılmış məsələlər və verilmiş cavablar haqqında sənədləşdiriləcək. Həssas qrupların siyahısı və müvafiq iştirak tədbirləri ərazidəki faktiki ehtiyaclarla cavab verən yanaşmanı təmin etmək üçün hər il yaxud layihə əhatəsi ya da təsirlənmiş icmalardakı hər hansı əhəmiyyətli dəyişiklikdən sonra nəzərdən keçiriləcək və yenilənəcək.

3.3.3. Həssas və dezavantajlı qruplarla iştirakın effektivliyi, iştirak nisbətləri, qaldırılan məsələlərin növləri və şikayət kanallarına əlçatanlıq daxil olmaqla monitorinq göstəriciləri vasitəsilə qiymətləndirilə bilər. Nəticələr yarımillik MTİP icra hesabatlarına əks etdiriləcək və lazım olduqda iştirak yanaşmalarını tənzimləmək üçün istifadə ediləcək.

3.4 Azəriqaz-ın Mövcud İcma İştirakı Sistemi

3.4.1. Azəriqaz artıq Azərbaycan üzrə 11 regional ofisi vasitəsilə fəaliyyət göstərən icma və müştəri iştirakı sistemə malikdir. Bu bölmə bu layihənin məqsədləri üçün əsas götürülüb inkişaf etdiriləcək mövcud strukturları, kanalları və idarəetmə çərçivələrini təsvir edir.

3.4.2. Mövcud İştirak Kanalları. Azəriqaz hazırda aşağıdakı kanallar vasitəsilə müştərilər və icmalarla iştirak edir: (i) xidmət sorğularını, nasazlıq hesabatlarını və şikayətləri idarə edən, 24/7 fəaliyyət göstərən milli müştəri qaynar xətti (104); (ii) xidmət məlumatları, xəbərlər və rəqəmsal əlaqə formasını yerləşdirən rəsmi veb-sayt (azeriqaz.az); (iii) ictimai elanlar və rəy üçün istifadə edilən yerli platformalardakı sosial media səhifələri; (iv) müştərilərin yazılı və ya şifahi sorğu, şikayət və ya sualları təqdim edə biləcəyi 11 regional ofisdən hərəsindəki şəxsən xidmət nöqtələri; və (v) rutin texniki xidmət və təmir fəaliyyətləri zamanı icmalarla birbaşa ünsiyyət quran sahə briqadaları.

3.4.3. Rollar və Eskalasiya. Regional səviyyədəki müştəriyə üzlənmiş fəaliyyətlər STƏM zabitləri və müştəri xidməti nümayəndələri daxil olmaqla Regional Ofis işçiləri tərəfindən idarə edilir. Rutin məsələlər (xidmət sorğuları, kiçik şikayətlər) regional səviyyədə həll edilir. Yerli həll edilə bilməyən məsələlər Bakı-dakı Azəriqaz idarəetmə aparatına eskalasiya edilir. Bu layihə çərçivəsindəki LİQ Sosial Mütəxəssisi və LİQ ŞAQM Fokal Nöqtəsi bütün layihəyə aid icma iştirakı və şikayətin idarə edilməsi üçün mərkəzi koordinasiya nöqtəsi rolunu oynayacaq, 11 regional ofisdən eskalasiya edilmiş məsələləri qəbul edib vaxtında həll edilmələrini təmin edəcək.

3.4.4. Bildirişlər. Rutin texniki xidmət və ya təmir işlərindən əvvəl, Azəriqaz adətən qaynar xətt (104) və/ya sahə briqadaları tərəfindən birbaşa qapı-qapı dolaşmaq vasitəsilə təsirlənmiş müştəriləri xəbərdar edir. Daha böyük planlaşdırılmış işlər üçün əvvəlcədən bildiriş veb-sayt və sosial media vasitəsilə çatdırılır. Bu layihə çərçivəsindəki işöncəsi icma bildiriş prosedurları

standartlaşdırılacaq və sahəyəxas iştirak protokolunun bir hissəsi kimi sənədləşdiriləcək (4.2.3-cü bölməyə bax).

3.4.5. İdarəetmə Çərçivəsi. Azəriqaz-ın icma iştirakı fəaliyyətləri aşağıdakılar tərəfindən idarə edilir: (i) müştəri ünsiyyəti və İST-ə tətbiq olunan SOCAR/Azəriqaz-ın daxili prosedurları və korporativ siyasətləri; (ii) Azərbaycan Respublikasının "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" 1308-IVQ nömrəli Qanunu (30 sentyabr 2015), dövlət mülkiyyətindəki qurumlara yazılı və şifahi müraciətlərin idarə edilməsini tənzimləyir; (iii) Azərbaycan Respublikasının "İnformasiya almaq hüququ haqqında" Qanunu (30 sentyabr 2005); və (iv) Azərbaycan Respublikasının "İctimai iştirak haqqında" 816-IVQ nömrəli Qanunu (22 noyabr 2013). Bu layihə üçün bu daxili tələblər bu MTİP-də əks olunan Dünya Bankı ƏMSS10 tələbləri ilə tamamlanır.

4. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN İŞTİRAK PROQRAMI

4.1 Layihənin Hazırlanması Zamanı Həyata Keçirilmiş Maraqlı Tərəflərin İştirak Fəaliyyətlərinin Xülasəsi

4.1.1. Layihənin hazırlanması zamanı (2024-cü ilin ortalarından 2026-cı ilin martına qədər) Azərbaycan və Dünya Bankı bir sıra texniki, institusional və açıqlama iştirak fəaliyyətləri həyata keçirdi. Bunlar aşağıdakı yarımbölmələrdə təsvir edilib və Əlavə 1-də ətraflı xülasə edilib.

Əvvəlki Konsultasiyalar və İştirak Fəaliyyətləri. Hazırlıq mərhələsi əsas institusional maraqlı tərəflərlə bir sıra əhəmiyyətli iştirak fəaliyyətlərini əhatə etdi. Bu görüşlər əsasən Layihənin hazırlanmasını dəstəkləsə də və hamısı ƏMSS10 çərçivəsindəki rəsmi maraqlı tərəf konsultasiyalarını təşkil etməsə də, Azərbaycan, Dünya Bankı və müvafiq milli qurumlar arasında aktiv və davamlı dialoqun əks olunmasıdır. Həyata keçirilmiş əsas iştirak fəaliyyətləri aşağıdakı abzaslarda təsvir edilib. Layihədən Təsirlənən Tərəflər və Digər Maraqlı Tərəflərlə daha geniş maraqlı tərəflər konsultasiyaları MTİP açıqlanmasının bir hissəsi kimi və hər bölgədə SAAQ fəaliyyətlərinin başlanmasından əvvəl keçiriləcək. Bunlar tarixlər, yerlər, iştirakçıların siyahıları, qaldırılan məsələlər və verilmiş cavablar da daxil olmaqla tam sənədləşdiriləcək və Əlavə 1-də xülasə ediləcək.

- Konsultasiya prosesi 2024-cü ilin ortalarında Dünya Bankı komandası ilə Azərbaycan rəhbərliyi arasında Ətraf Mühit və Sosial Çərçivənin (ƏMSÇ) və ƏMSS10 çərçivəsindəki öhdəliklərin tanınmasına yönəlmiş əsas iştirak fəaliyyəti ilə başladı. Azərbaycan bu tələbləri qəbul edib MTİP və ƏMSÖP kimi zəruri alətləri hazırlamaqla yanaşı, xüsusi Layihənin İcra Qrupu (LİQ) yaratmaq öhdəliyini götürdü.
- 2025-ci ilin yayında iki Azərbaycan satınalma eksperti və Dünya Bankı mütəxəssisləri ilə satınalma təlim sessiyası keçirildi. Sessiya SAAQ avadanlığı və xidmətlərinə xüsusi olaraq müvafiq olan Dünya Bankı satınalma prosedurlarını, maliyyə tələblərini və müqavilə idarəetmə tənzimləmələrini əhatə etdi. Hər iki ekspert təlimi müvəffəqiyyətlə tamamladı, layihənin icrası üçün satınalma hazırlığını təsdiqlədi.
- 2024–2025-ci illəri əhatə edərək Azərbaycan SAAQ Pilotu üzrə texniki əməkdaşlıq çərçivəsindəki İtalgas ilə iştirak etdi. Azərbaycan texniki işçiləri metodologiyaları, avadanlıq tələblərini və AI ən yaxşı praktikalarını araşdırmaq üçün İtalgas mütəxəssisləri ilə birgə çalışdı. Bu pilotun nəticələri layihə dizaynını birbaşa şəkilləndirib, SAAQ avadanlığı xüsusiyyətləri və iş axınları layihə planlamasına daxil edildi.
- 2025-ci ilin sonunda üç ayrı institusional iştirak fəaliyyəti paralel şəkildə həyata keçirildi. Energetika Nazirliyi (EN) layihə məqsədləri və onların milli enerji siyasəti ilə uyğunluğu barədə məlumatlandırıldı — Nazirlik güclü dəstək bildirdi və modernləşdirmə ehtiyaclarını etiraf etdi. Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi (EMTA) tənzimləmə çərçivəsi, tarif nəticələri və SAAQ uyğunluq öhdəlikləri məsələsindəki görüşdə iştirak etdi və eyni şəkildə dəstəyini təsdiqlədi, tənzimləmə modernləşdirmə gündəliyi ilə uyğunluğunu bildirdi. SOCAR, Azərbaycan-ın ana şirkəti olaraq, korporativ idarəetmə tənzimləmələri və öz ESG öhdəlikləri haqqında məsləhətləşdi — SOCAR güclü institusional dəstəyi təsdiqlədi və Azərbaycan-ı rəsmi olaraq grant alıcısı və benefisiarı kimi təsdiqlədi.
- 2026-cı ilin 1-ci rübündə Azərbaycan rəhbərliyi, perspektiv Ətraf Mühit və Sosial (EM&S) işçiləri və LİQ komandası arasında LİQ-nun daxili mobilizasiya konsultasiyası keçirildi. Bu görüşdə LİQ-nun təşkilatı strukturu, EM&S heyəti rolları və məsuliyyətləri, Şikayətlərin Aradan Qaldırılması Mexanizminin (ŞAQM) qurulması müzakirə edildi. Nəticədə, Azərbaycan daxili restrukturizasiya başlatdı və perspektiv EM&S Mütəxəssisi və LİQ işçilərini mobilizə etdi. Nəhayət, 2026-cı ilin martında MTİP və ƏMSÖP rəsmi olaraq ictimai baxış üçün açıqlandı, geniş ictimaiyyətə, layihədən təsirlənən tərəflərə (LTT), dövlət qurumlarına və vətəndaş cəmiyyətinə çatdı. Qaralama sənədlər həm Azərbaycan, həm də ingilis dilində mövcud edildi, ƏMSS10 açıqlama tələblərinə uyğun olaraq rəy dövrü açıldı.

4.1.2. SOCAR və Azəriqaz proqrama güclü dəstəklərini təsdiqlədilər. SOCAR bunu Dünya Bankı komandası ilə müzakirələr vasitəsilə təsdiqlədi, Azəriqaz isə Bakıda aparıcı İtalyan qaz paylayıcı şirkəti olan Italgas ilə pilot qaz sızıntısının aşkarlanması və aradan qaldırılması layihəsi hazırladı. Layihənin əhatəsi bu pilot fəaliyyətindən və Azəriqaz-da mövcud SAAQ praktikalarından şəkillənmişdir. Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi (EMTA) və Energetika Nazirliyi (EN) də layihəyə dəstəklərini bildirmiş və Azəriqaz-ın modernləşdirmə ehtiyacları ilə razılaşmışlar.

4.1.3. Hazırlıq iştirakı zamanı verilmiş bütün şərhlər və təkliflər lazımı qaydada qeydiyyatda alındı və son EM&S sənədlərə daxil ediləcək. MTİP daxil olmaqla son ƏMSÇ alətləri Azəriqaz-ın rəsmi veb-saytında və Dünya Bankının xarici veb-saytında açıqlanacaq, şəffafıq və davamlı maraqlı tərəflərin iştirakı təmin ediləcək.

4.2 Layihə Maraqlı Tərəflərinin Ehtiyaclarının və Maraqlı Tərəflərin İştirakı Üsulları, Alətlər və Texnikalarının Xülasəsi

4.2.1. Layihə, hər biri məlumat ehtiyaclarına, iştirak potensialına və nüfuz səviyyəsinə görə xüsusi maraqlı tərəflər qruplarını hədəfləyən müxtəlif uyğunlaşdırılmış iştirak üsullarından istifadə edəcək. Aşağıdakı Cədvəl 2 hər bir üsulu onun əsas hədəf auditoriyası, tezliyi və məsul tərəfi ilə əlaqələndirir.

Cədvəl 2: Maraqlı Tərəflərin İştirakı Üsulları, Hədəf Qruplar və Məsuliyyətlər

İştirak Üsulu	Əsas Hədəf Maraqlı Tərəflər	Tezlik	Dil / Format	Məsul Tərəf
Milli layihə başlatma görüşü	EN, EMTA, SOCAR, vətəndaş cəmiyyəti, KİV, icma nümayəndələri	Bir dəfə (layihə başlayanda)	Azərbaycan dili və ingilis dili; təqdimatlar və sual-cavab	Azəriqaz/LİQ
Regional icma görüşləri	Ev təsərrüfatları, icma liderləri, LTT-lər, yerli QHT-lər	Hər region üzrə rüblük (11 region)	Azərbaycan dili; açıq ev formatı, şifahi və vizual	Azəriqaz regional ofisləri / LİQ Fokal Nöqtəsi
Hökumət səviyyəsindəki ikitərəfli görüşlər	EN, EMTA, Tarif Şurası, İqtisadiyyat Nazirliyi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	Yarım illik və ya lazım olduqda	Azərbaycan dili və ingilis dili; rəsmi brifinqlər	Azəriqaz baş rəhbərliyi / LİQ
Çap edilmiş kommunikasiya materialları (vərəqələr, afişalar, PR dəstləri)	Ev təsərrüfatları, yaşlı sakinlər, yerli icmalar, sahə işçiləri	Layihə başlayanda; ildə yenilənir	Azərbaycan dili; sadə dil, çox vizual	LİQ Sosial Mütəxəssisi / regional ofislər
Veb-sayt yenilikləri (azeriqaz.az)	Bütün maraqlı tərəflər, geniş ictimaiyyət, Dünya Bankı, QHT-lər	Ən azı rüblük	Azərbaycan dili və ingilis dili	LİQ Kommunikasiya Mütəxəssisi

Sosial media platformaları	Geniş ictimaiyyət, gənclər, KİV, QHT-lər, vətəndaş cəmiyyəti	Müntəzəm göndərmələr (minimum aylıq)	Azərbaycan dili; qısa məzmun	LİQ Sosial Media Mütəxəssisi
Azəriqaz qaynar xətti (104)	Ev təsərrüfatları, yaşlılar, işçilər, həssas qruplar	Davamlı (24/7 əlçatanlıq)	Azərbaycan dili; şifahi ünsiyyət	Azəriqaz çağrı mərkəzi / LİQ ŞAQM Fokal Nöqtəsi
Regional ofislərdəki məlumat masaları	LTT-lər, icmalar, 11 regionun hər birindəki işçilər	Layihənin icrası boyunca daimi	Azərbaycan dili; çap materialları və şifahi	Azəriqaz regional ofisi Fokal Nöqtələri
Təklif və şikayət qutuları	Sahə işçiləri, yaxınlıqdakı icmalar, həssas qruplar	Aktiv iş yerlərindəki daimi; həftəlik yoxlanılır	Yazılı və ya çizgi müraciətlər qəbul edilir	LİQ Sosial Mütəxəssisi; regional ofisler
Benefisiar / LTT qavrayış sorğuları	Ev təsərrüfatları, LTT-lər, sahə işçiləri	İki dəfə (icrənin ortası və layihənin sonu)	Azərbaycan dili; strukturlaşdırılmış anket	LİQ EM&S Mütəxəssisləri
İşçinin İST və ƏİP brifinqi təlimi	SAAQ sahə briqadaları, podratçılar, subpodratçı STƏM işçiləri	Layihə başlamazdan əvvəl, ildə yenilənir	Azərbaycan dili; praktik nümayişli şəxsən	LİQ Sosial Mütəxəssisi / podratçı STƏM zabit
EM&S və GƏZ həssaslıq seminarları	İşçiləri, Azəriqaz işçiləri, podratçı menecerlər	Ən azı ildə bir dəfə	Azərbaycan dili və ingilis dili; moderasiyalı seminar	LİQ Sosial Mütəxəssisi / xarici təlimçi
MTİP və ƏMSÖP ictimai açıqlanması	Bütün maraqlı tərəflər və geniş ictimaiyyət	Qiymətləndirmədə; yenilənmiş versiyalar açıqlandıqca	Azərbaycan dili və ingilis dili; Dünya Bankı və Azəriqaz veb-saytları	LİQ / Dünya Bankı

4.2.1.1. İctimai və icma görüşləri layihədən təsirlənmiş ev təsərrüfatları və icmalarla birbaşa iştirak üçün əsas kanal olacaq. Sahə fəaliyyətlərini başlamazdan əvvəl Azəriqaz hökumət qurumlarını, vətəndaş cəmiyyətini və KİV-i hədəfləyən milli səviyyəli layihə başlatma görüşü keçirəcək. Bunu Azərbaycan dilində əlçatan yerlərdə, LTT-lər üçün əlverişli vaxtlarda keçiriləcək bütün 11 bölgədəki açıq ev icma görüşləri izləyəcək. Rüblük regional görüşlər layihənin icrası boyunca davam edəcək, icmalara narahatlıqlarını bildirmək, tərəqqi haqqında məlumat almaq və ŞAQM prosedurları haqqında məlumatlandırılmaq üçün platforma təmin edəcək.

4.2.1.2. Hökumət maraqlı tərəfləri (EN, EMTA, Tarif Şurası, İqtisadiyyat Nazirliyi, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi) ən azı yarım illik rəsmi ikitərəfli görüşlər vasitəsilə və əsas layihə dönmə nöqtələrindəki yazılı bildirişlərlə cəlb ediləcək. Bu iştirak fəaliyyətləri tənzimləmə uyğunluğuna, emissiyaların monitorinqinə və milli siyasətin uyğunlaşdırılmasına yönələcək. maraqlı tərəflərlə bütün qarşılıqlı əlaqələri izləmək üçün maraqlı tərəflər kontakt jurnalı aparacaq.

4.2.1.3. Yazılı kommunikasiya materialları — broşürlər, vərəqələr, afişalar və PR dəsti daxil olmaqla — Azərbaycan dilindəki vizual elementlərlə sadə dildə işlənib, ev təsərrüfatlarını, yaşlı sakinləri və sahə işçilərini hədəfləyəcək. Materiallar Azəriqaz regional ofisləri, icma elanlar lövhələri, yerli hökumət binaları, məscidlər və iş yerləri vasitəsilə yayılacaq. Rəqəmsal versiyalar Azəriqaz veb-saytında və sosial media platformalarında yerləşdiriləcək. Bütün materiallar ən azı ildə bir dəfə və əhəmiyyətli layihə dəyişiklikləri baş verdikdə yenilənəcək.

4.2.1.4. **Rəqəmsal və Uzaqdan Cəlbətmə Kanalları.** Azəriqaz artıq müştəri kommunikasiya infrastrukturunun əsasını təşkil edən bir sıra rəqəmsal və uzaqdan cəlbətmə kanallarını idarə edir. Bu mövcud kanallar LDAR layihəsinin müddəti ərzində təkmilləşdiriləcək və layihənin maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi və şikayət sisteminə rəsmi olaraq inteqrasiya ediləcəkdir.

- **Veb-sayt (azeriqaz.az).** Azəriqazın rəsmi veb-saytı (azeriqaz.az) layihə üzrə əsas ictimai açıqlama platforması kimi xidmət edəcəkdir. MTİP, ESCP və ESMF daxil olmaqla bütün əsas Ətraf Mühit və Sosial sənədlər həm Azərbaycan, həm də ingilis dillərində dərc ediləcək və layihənin bütün həyat dövrü ərzində ən azı rüblük yenilənəcəkdir. Layihənin icra yenilikləri, ŞM məlumatları və müəyyən ərazilərdə planlaşdırılan LDAR fəaliyyətlərinə dair işöncəsi bildirişlər də veb-saytda dərc ediləcəkdir. Veb-saytdakı xüsusi rəqəmsal əlaqə forması maraqlı tərəflərə sorğu, rəy və şikayətlərini təqdim etmək üçün əlçatan kanal təmin edəcəkdir. Veb-sayt gündə 24 saat fəaliyyət göstərir və Azərbaycanın bütün bölgələrində internet xidmətinə çıxışı olan istənilən maraqlı tərəf üçün əlçatandır.
- **Qaynar xətt (104).** Azəriqazın müştəri qaynar xətti (104) həftənin 7 günü, gündə 24 saat fəaliyyət göstərərək ölkə üzrə xidmət sorğularını, nasazlıq bildirişlərini və şikayətləri qəbul edir. Bu layihə çərçivəsində qaynar xətt rəsmi olaraq əsas ŞM qəbul kanalı kimi təyin ediləcəkdir. Operatorlar layihəyə aid məsələlər barədə məlumatlandırılacaq və layihəyə xas şikayətləri birbaşa ŞM sistemində qeyd edə biləcəklər. Qaynar xətt rəqəmsal texnologiyalarla əlaqəsi olmayan yaşlı sakinlər və digər maraqlı tərəflər üçün üstün kanal olub bütün layihə kommunikasiya materiallarında geniş şəkildə tanıtılacaqdır. Zəng həcmi məlumatları və zəng kateqoriyaları maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi monitorinq çərçivəsinin bir hissəsi kimi LİQ-un Kommunikasiya Mütəxəssisi tərəfindən aylıq olaraq izlənəcəkdir.
- **Sosial Media Kanalları.** Azəriqaz ictimai elanlar, xidmət yenilikləri və rəy toplanması üçün istifadə edilən aktiv sosial media səhifələrini (Facebook, Instagram və LinkedIn) idarə edir. Bu layihə çərçivəsində sosial mediadan işöncəsi bildirişləri, layihənin əsas mərhələlərini, təhlükəsizlik xatırlatmalarını və ŞM məlumatlandırma mesajlarını çatdırmaq üçün istifadə ediləcəkdir. Ayda ən azı bir layihəyə aid göndəriş dərc ediləcəkdir. LİQ-nun Sosial Media Mütəxəssisi sosial media platformalarındakı şərhləri və mesajları izləyəcək, layihəyə aid sorğu və ya şikayətləri 24 saat ərzində ŞM Əlaqələndirici Şəxsinə ötürəcəkdir. Sosial medianın əhatə dairəsi göstəriciləri aylıq olaraq izlənəcəkdir.
- **Məhdudiyətlər və Tamamlayıcı Kanallar.** Rəqəmsal kanallar şəhər, gənc və texnologiyaya bağlı maraqlı tərəflərə çatmaqda səmərəlidir, lakin yaşlı sakinlərlə, kənd icmaları ilə, əlilliyi olan şəxslərlə və ya internet xidmətinə məhdud çıxışı olan qruplarla əhatəli cəlbətməni təmin etmək üçün təkbaşına kifayət deyildir. Buna görə bu kanallar 4.2.1.3 və 4.2.1.5-ci bölmələrdə təsvir edilən bilavasitə əlaqə və çap kommunikasiya mexanizmləri ilə tamamlanır.

4.2.1.5. Məlumat mesaları Azəriqaz-ın 11 regional ofisinin hər birindəki təlim almış Fokal Nöqtələr tərəfindən işlədilərək daimi olaraq qurulacaq. Bağlı təklif qutuları bütün aktiv iş yerlərindəki və regional ofislərdəki həftəlik yoxlanılacaq. Bu kanallar xüsusi olaraq rəqəmsal platformaları istifadə etməyən işçilərə, yaxındakı icmalara və həssas qruplara çatmaq üçün hazırlanmışdır.

4.2.1.6. Podratçı və işçi iştirakı hər hansı sahə fəaliyyəti başlamazdan əvvəl məcburi İST və ŞAQM brifinqi təlimi vasitəsilə idarə ediləcək. Bütün SAAQ işçiləri Azərbaycan dilindəki İşçi İdarəetməsi Prosedurları (ƏİP) çərçivəsindəki hüquqları, əmək ŞAQM-nə çıxış imkanları, anonim narahatlıqların bildirməsi üsullarını əhatə edən təlim alacaq. İllik yenilənmə sessiyaları keçiriləcək.

4.2.2. Bu layihə, Dünya Bankının Vətəndaş İştirakının (Vİ) əməliyyatlara əsas götürülməsi üzrə Strateji Çərçivəsi tələblərinə uyğun olaraq, aşağıdakı Vİ / Benefisiar Rəyi Göstəricilərini (Cədvəl 3) daxil etmişdir:

Cədvəl 3: Nəticələr Çərçivəsinə daxil edilmiş Benefisiar Rəyi Göstəriciləri

Göstərici	Tərif	Mənbə
Göstərilən xidmət və ya təlimdən məmnun olan benefisiarların sayı (Say)	Sayıçı: Təklif olunan xidmət və təlimdən razı olduğunu bildiren benefisiarların sayı. Məxrəc: Məmnunluq sorğusuna cavab verən benefisiarların ümumi sayı.	Sorğu
Müəyyən edilmiş müddət ərzindəki standarta uyğun cavab şikayətlər	Sayıçı: Müəyyən edilmiş protokola uyğun həll edilmiş şikayət hallarının ümumi sayı. Məxrəc: Alınan şikayət hallarının ümumi sayı.	ŞAQM sistemi

Rəy Dövrünün Bağlanması. Faydalananların məmnunluğunun təkcə izlənilməsi Dünya Bankının Vİ tələblərinə uyğun olaraq məzmunlu vətəndaş iştirakını nümayiş etdirmək üçün kifayət deyildir. Buna görə layihə rəy dövrünü bağlamaq üçün aşağıdakı konkret tədbirləri nəzərdə tutur.

Birincisi, LİQ məsləhətləşmələr, ŞM, sorğular və digər kanallar vasitəsilə alınan rəylərin necə nəzərdən keçirildiyini və üzərində iş aparıldığını sistemli şəkildə sənədləşdirəcəkdir.

İkincisi, yarımillik MTİP icra hesabatları aşağıdakıları təsvir edən xüsusi "Rəylərə Cavab" bölməsini əhatə edəcəkdir: (i) hesabat dövrü ərzində alınan rəylərin əsas kateqoriyaları; (ii) cavab olaraq layihə fəaliyyətlərində, kommunikasiya üsullarında, azaldılma tədbirlərində və ya iş qrafiklərində hansı qərarların qəbul edildiyi və ya düzəlişlərin aparıldığı; (iii) bu cavabların maraqlı tərəflərə necə geri bildirildiyi. Rəylər üzərində iş aparılmadığı hallarda isə səbəblər şəffaf şəkildə qeydə alınacaq və açıqlanacaqdır.

Üçüncüsü, hər rüblük icma görüşündə Regional Əlaqələndirici Şəxs qaldırılmış məsələlərə cavab olaraq əvvəlki görüşdən bəri görülmüş tədbirlər barədə sadə dilli məlumat təqdim edəcək — bu, icmalara onların fikirlərinin nəzərə alındığını birbaşa nümayiş etdirəcəkdir. Bu qapalı dövrə yanaşması Vİ göstəricisinin müəyyən bir anda yalnız məmnunluğu deyil, həqiqi cavabdehliyi ölçməsinə təmin edir. MTİP layihə inkişaf etdikcə yenilənən yaşayan sənəd olacaqdır.

4.2.3 LDAR Fəaliyyətlərindən Əvvəl Müvafiq Sahə üzrə Cəlbətmə. Müəyyən bir ərazidə LDAR fəaliyyətlərinə başlanmazdan əvvəl Azərigaz icma brifinqləri, bildirişlərin paylanması və yerli hakimiyyət orqanları ilə əlaqələndirmə daxil ola biləcək hədəfli müvafiq sahə üzrə cəlbətmə tədbirləri həyata keçirəcəkdir. Bu cəlbətmə tədbirləri təsirlənən icmaları planlaşdırılan işlərin əhatə dairəsi, müddəti, təhlükəsizlik tədbirləri və şikayət kanalları barədə məlumatlandıracaqdır.

4.3 Maraqlı Tərəflərin İştirak Planı

4.3.1. SAAQ üçün Maraqlı Tərəflərin İştirak Planı, Cədvəl 1-də müəyyən edilmiş maraqlı tərəflər qruplarının spesifik ehtiyacları, maraqları və nüfuz səviyyələri əsasında strukturlaşdırılmışdır. İştirak iki ölçü üzrə təşkil edilir: (i) üfüqi — hökumət nazirlikləri, tənzimləyicilər və institusional tərəfdaşlarla milli səviyyəli dialoq; və (ii) şaquli — Azəriqaz-ın 11 regional ofisi vasitəsilə layihədən təsirlənmiş icmalara, SAAQ sahə işçilərinə və Azərbaycan üzrə həssas qruplara çatan yayılan müraciət.

4.3.2. Milli səviyyədə, Azəriqaz/LİQ layihə başlatma, orta müddətli nəzərdən keçirmə və layihənin bağlanması zamanı Energetika Nazirliyi və EMTA ilə rəsmi ikitərəfli görüşlər keçirəcək. Dünya Bankı Bakı Ofisi aylıq LİQ koordinasiya yenilikləri və yarım illik EM&S icra hesabatları alacaq. SOCAR rüblük idarəetmə brifinqləri alacaq. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi layihə başlamazdan əvvəl rəsmi şəkildə məsləhətləşiləcək və illik ətraf mühit monitorinq hesabatları alacaq.

4.3.3. İcma və sahə səviyyəsindəki Azəriqaz regional ofislər SAAQ fəaliyyətləri öz bölgəsindəki rayonda başlamazdan əvvəl icma məlumat görüşü keçirəcək. Bu görüşlər layihənin məqsədlərini, planlaşdırılmış təmir işlərini, zaman çərçivəsini, potensial müvəqqəti pozğunluqları, təhlükəsizlik tədbirlərini və ŞAQM-ə çıxışı təqdim edəcək. Rüblük yenilikləri Azəriqaz veb-saytı (azeriqaz.az), qaynar xətt (104), sosial media kanalları vasitəsilə və regional ofislərdə, icma elanlar lövhələrindəki çap vərəqələr vasitəsilə veriləcək.

4.3.4. Layihə işçiləri və SAAQ sahə briqadaları ilə iştirak icranın bütünü boyunca davamlı olacaq. Bütün işçilər İST tələblərini, FMA-nın istifadəsini, əmək hüquqlarını (Layihə Əməliyyat Təlimatında qeyd olunduğu kimi) və ŞAQM-ə çıxışı əhatə edən işöncəsi brifinq alacaq.

4.3.5. Bu MTİP, ƏMSÖP və ƏMSİÇ daxil olmaqla bütün əsas layihə sənədləri Azəriqaz veb-saytında və Dünya Bankının xarici veb-saytında Azərbaycan dilindəki və ingilis dilindəki versiyalarda, Hökumət və Bank tərəfindən razılıq alındıqdan sonra açıqlanacaq. Çap nüsxələri bütün Azəriqaz regional ofislərindəki mövcud olacaq.

4.3.6. Konsultasiyalar və Şikayət Mexanizmi vasitəsilə alınan rəy aylıq LİQ koordinasiya görüşlərindəki nəzərdən keçiriləcək, iş qrafiklərinin, azaldıcı tədbirlərin, kommunikasiya üsullarının və gələcək iştirak fəaliyyətlərinin tənzimlənməsindəki nəzərə alınacaq.

Cədvəl 4: Layihənin hazırlıq, icra və əməliyyat dövrlərində maraqlı tərəflərin cəlb olunması üçün plan.

Layihə mərhələsi	Təxmini tarix / dövr	Məsləhətləşmənin mövzusu / mesaj	İstifadə edilən üsul	Hədəf iştirakçılar	Məsuliyyət
Layihənin hazırlanması və planlaşdırılması mərhələsi	ESF sənədlərinin hazırlanması və MTİP-in ilkin layihəsinin yenilənməsi zamanı	<ul style="list-style-type: none"> Layihənin məqsədləri, əsaslandırması, faydaları və faydalananlar Həyata keçirilmə tədbirləri və cədvəli Potensial ətraf mühit və sosial risklər və təsirlər; azaldılması və idarə edilməsi tədbirləri Şikayət Mexanizminin (ŞM) təsviri 	<ul style="list-style-type: none"> İlkin layihələri təqdim etmək və maraqlı tərəflərin ESMF, MTİP (GRM daxil olmaqla), LMP, ESCP sənədlərinə dair fikirlərini almaq 	Layihədən Təsirlənən Şəxslər (PAPs, OİPs), Digər Maraqlı Tərəflər (DMT), Sosial zəif /Həssas qruplar, milli və regional səviyyədə dövlət qurumları, maraqlı qruplar (media, NGO-lar)	Azeriqaz/LİQ və regional ofislər

Layihə mərhələsi	Təxmini tarix / dövr	Məsləhətləşmənin mövzusu / mesaj	İstifadə edilən üsul	Hədəf iştirakçılar	Məsuliyyət
		<ul style="list-style-type: none"> Müəyyən edilmiş maraqlı tərəflər və cəlb etmə yanaşması Ətraf mühit və sosial risk idarəetmə tədbirlərinin, fəaliyyətlərinin və planlarının müzakirəsi 			
	Layihənin başlanmasından əvvəl	<ul style="list-style-type: none"> Layihənin təfərrüatları, məqsədi, müddəti, hədəf əhali, seçim meyarları və layihənin həyata keçirilmə planları Yekunlaşdırılmış ESMF, MTİP, LMP və ESCP sənədlərinin açıqlanması 	Azəriqaz veb-saytı, televiziya, radio, qəzetlər, sosial media platformaları, icma görüşləri, ictimai elan lövhələri	Dövlət qurumları, PAPs, OIPs, digər həssas qruplar	Azəriqaz/L və region ofisler
Layihənin həyata keçirilməsi mərhələsi	Həyata keçirilmə zamanı hər rüb	<ul style="list-style-type: none"> Layihənin icra yenilikləri Ətraf mühit və sosial fəaliyyət göstəriciləri GRM yenilikləri və şikayətlərin statusu Layihənin əhatə dairəsində və ya fəaliyyətlərindəki hər hansı dəyişikliklər 	<ul style="list-style-type: none"> İctimai görüşlər Veb-saytın yenilənməsi Sosial media İcra hesabatları Məlumat masaları 	Bütün maraqlı tərəf qrupları	Azəriqaz/L
Monitoring və qiymətləndirmə	Yarımillik və illik	<ul style="list-style-type: none"> Ətraf mühit və sosial fəaliyyət göstəriciləri və monitoring nəticələri MTİP-in həyata keçirilmə statusu GRM məlumatları və meylləri Faydalananların məmnunluq 	<ul style="list-style-type: none"> Dünya Bankına təqdim edilən yarımillik və illik icra hesabatları Veb-saytda ictimai açıqlama 	World Bank, GoA, PAPs, OIPs	Azəriqaz/L Ətraf M Mütəxəssis

Layihə mərhələsi	Təxmini tarix / dövr	Məsləhətləşmənin mövzusu / mesaj	İstifadə edilən üsul	Hədəf iştirakçılar	Məsuliyyət
		sorğusunun nəticələri			

4.3.7. Cədvəl 4.1 ƏMSS10-a uyğun olaraq maraqlı tərəflərin rəylərinin idarə edilməsi üzrə Layihənin strukturlaşdırılmış prosesini təqdim edir. Rəy və cavab dövrü məsləhətləşmələr, Şikayət Mexanizmi, qaynar xətt, sorğular və digər cəlbətmə kanalları vasitəsilə alınan məlumatların sistemli şəkildə toplanmasını, nəzərdən keçirilməsini, üzərində iş aparılmasını və maraqlı tərəflərə geri bildirilməsini təmin edir.

4.3.8. Dövrə hər mərhələdə rol və məsuliyyətləri aydın şəkildə müəyyən etməklə məzmunlu məsləhətləşməni, şəffaflığı və hesabatlılığı təşviq etmək üçün nəzərdə tutulmuşdur. Rəylər ilk olaraq regional və sahə səviyyəsində toplanır və sənədləşdirilir, LİQ-nun Sosial Mütəxəssisi tərəfindən ümumiləşdirilir və LİQ-nun müntəzəm koordinasiya iclaslarında nəzərdən keçirilir. Bu baxışın nəticələrinə əsasən müvafiq tədbirlərə iş qrafiklərinin tənzimlənməsi, azaldılma tədbirləri, kommunikasiya yanaşmaları və ya Layihənin həyata keçirilməsinin digər aspektlərinə düzəlişlər daxil ola bilər.

Cədvəl 4.1. Maraqlı tərəflərin Rəy və Cavab Dövrü

Mərhələ	Təsvir	Məsul tərəf
Rəyin toplanması	Məsləhətləşmələr, GRM, qaynar xətt, sorğular	Regional əlaqələndirici şəxs / GRM əlaqələndirici şəxs
Sənədləşdirmə	Məsələlərin və narahatlıqların qeydə alınması	LİQ-nun Sosial Mütəxəssisi
Nəzərdən keçirmə	Əhəmiyyətlik və həyata keçirilə bilməsinin qiymətləndirilməsi	LİQ koordinasiya iclası
Görüləcək tədbir	Planların və ya azaldılma tədbirlərinin tənzimlənməsi	Azərbaycan / LİQ
Geri bildiriş	Cavabın maraqlı tərəflərə çatdırılması	LİQ-nun Kommunikasiya Mütəxəssisi

4.3.9. Əhatəliliyi və mədəni uyğunluğu təmin etmək üçün bütün məsləhətləşmə materialları əsas dil kimi Azərbaycan dilində hazırlanacaq, əhəmiyyətli rus dilli əhali olan bölgələrdə isə rus dilli versiyalar da təqdim ediləcəkdir. Bütün əsas layihə sənədləri üçün sadə dilli xülasələr hazırlanacaqdır. Kənd və yaşlı icmalarla əlaqə yaratmağın əsas üsulu bilavasitə icma görüşləri olacaq; gənc və şəhər auditoriyasına çatmaq üçün isə sosial media və Azərbaycanın veb-saytından istifadə ediləcəkdir. Bütün məsləhətləşmə qeydləri — iştirakçı siyahıları, protokollar, qaldırılan məsələlər və verilən cavablar daxil olmaqla — LİQ tərəfindən saxlanılacaq və Dünya Bankına təqdim edilən yarımillik MTİP icra hesabatlarında ümumiləşdiriləcəkdir. Aşağıdakı Cədvəl 5 layihə sənədlərinin açıqlanması cədvəlini təqdim edir.

Cədvəl 5: Layihə Sənədlərinin Açıqlanması Cədvəli

Layihə Mərhələsi / Vaxt Çərçivəsi	Hədəf İştirakçılar	Açıqlanacaq Məlumat	Üsullar
Qiyətləndirmədən sonra	Bütün maraqlı tərəflər və geniş ictimaiyyət	MTİP, ƏMSÖP, ƏMSİÇ, LMP	Dünya Bankı və Azərbaycan veb-saytları
Qüvvəyə minmədən sonra altı ay ərzində	Bütün maraqlı tərəflər	Yenilənmiş MTİP, LMP	Dünya Bankı və Azərbaycan veb-saytları
Yarımillik	Həyata keçirən tərəfdaşlar, layihənin yerləşdiyi icmalar	Layihənin əhatə dairəsi, icra hesabatları	Azərbaycan veb-saytı, virtual məsləhətləşmələr, ictimai görüşlər
Əsas fəaliyyətlərdən əvvəl	Müqavilə iştirakçıları və Məsləhətçilər daxil olmaqla müvafiq fəaliyyətlər üzrə əsas maraqlı tərəflər	ESMF və müvafiq texniki sənədlər	Dünya Bankı və Azərbaycan veb-saytları
İllik	Geniş ictimaiyyət	Yenilənmiş layihə sənədləri, tərəqqi və əldə edilmiş dərslər üzrə illik hesabatlar	Dünya Bankı və Azərbaycan veb-saytları

4.4 Maraqlı Tərəflərə Geri Hesabat

4.4.1. Layihə inkişaf etdikcə, ətraf mühit və sosial fəaliyyət, maraqlı tərəflərin iştirak planı və Şikayət Mexanizminin icrası, eləcə də layihənin ümumi icra icrası haqqında hesabat da daxil olmaqla maraqlı tərəflər məlumatlandırılacaq. Layihə maraqlı tərəflərin iştirak fəaliyyətləri üzrə yenilikləri əhatə edən yarım illik və illik EM&S icra hesabatlarını dərc edəcək.

5. MARAQLI TƏRƏFLƏRİN İŞTİRAK FƏALİYYƏTLƏRİNİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ ÜÇÜN RESURLAR VƏ MƏSULİYYƏTLƏR

5.1 Resurslar

5.1.1. MTİP icrası üçün ümumi büdcə layihə həyat dövrü (2026–2035) boyunca 130.000 ABŞ dolları olaraq qiymətləndirilir, ekspert məsləhəti, icma iştirakı tədbirləri, kommunikasiya materialları, təlim və şikayət mexanizmi infrastrukturunu əhatə edir. Aşağıdakı Cədvəl 6 kateqoriya üzrə göstərici xərc bölgüsünü təqdim edir.

5.1.2. MTİP-ə aid xərclər Maliyyə Meneceri tərəfindən idarə edilən layihənin maliyyə idarəetmə sistemi vasitəsilə həyata keçiriləcəkdir. Maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi fəaliyyətləri ilə bağlı bütün satınalmalar (konsaltinq müqavilələri, çap xərcləri, tədbir logistikası, təklif qutusu alınması) Layihənin Əməliyyat Təlimatında müəyyən edilmiş Dünya Bankının satınalma prosedurlarına uyğun həyata keçiriləcəkdir. İlin sonunda xərclənməmiş büdcə ayırmaları, tələb olunduğu hallarda -nun təsdiqinə və Dünya Bankının etirazının olmaması şərtinə uyğun olaraq növbəti ilə keçirilə bilər.

5.1.3. Layihənin əhatəsi əhəmiyyətli dərəcədə genişləndiyi halda, məsələn, SAAQ fəaliyyətləri yeni bölgələrə genişləndirilir yaxud intensiv iştirak tələb edən əhəmiyyətli icma narahatlıqları yaranırsa, LİQ Sosial Mütəxəssisi Azərbaycan rəhbərliyi və Dünya Bankı nəzərdən keçirməsi üçün büdcə düzəlişi qeydi hazırlayacaq.

Cədvəl 6: Maraqlı Tərəflərin İştirakının Təxmini Büdcəsi

Büdcə Kateqoriyası	Ümumi Xərclər (USD)
1. Ekspertlər — Kommunikasiya məsləhətçisi / Sosial təminatlar üzrə məsul şəxslər	60,000
2. Tədbirlər — İctimai konsultasiyaların və icma görüşlərinin təşkili	25,000
3. Kommunikasiya kampaniyaları — Kommunikasiya materialları (dizayn daxil olmaqla vərəqələr, afişalar, PR dəstləri)	15,000
4. Təlimlər — və podratçı işçiləri üçün sosial/ətraf mühit məsələləri və GƏZ üzrə təlim	12,000
5. Şikayət Mexanizmi — və regional ofislər üçün ŞAQM üzrə təlim	10,000
Şikayət qutuları və ŞAQM kommunikasiya materialları	8,000
CƏMI	130,000

5.2 İdarəetmə Funksiyaları və Məsuliyyətlər

5.2.1. Azərbaycan QYMA qrantının alıcısı və yeganə benefisiarındır, layihə həyat dövrü boyunca bütün MTİP fəaliyyətlərinin icrası üçün əsas məsuliyyəti daşıyır. Azərbaycan tərkibində Layihənin İcra Qrupu (LİQ), gündəlik MTİP icrası, ŞAQM idarəetməsi, maraqlı tərəflərin ünsiyyəti və Dünya Bankına hesabatlıqdan məsul olan xüsusi Ətraf Mühit və Sosial (EM&S) heyəti ilə qurulacaq.

5.2.2. Aşağıdakı rollar LİQ-da və Azərbaycan regional strukturunda xüsusi MTİP məsuliyyətlərini daşıyır. LİQ Sosial Mütəxəssisi MTİP-nin əsas sahibi kimi xidmət edir — bütün maraqlı tərəflərin iştirakı fəaliyyətlərini planlamaq və koordinasiya etmək, maraqlı tərəflər reyestrini aparmaq, ŞAQM jurnalını idarə etmək, yarım illik MTİP icra hesabatları hazırlamaq və EM&S məsələlərindəki Dünya Bankı ilə əlaqə saxlamaqdan məsuldur. LİQ Kommunikasiya Mütəxəssisi veb-sayt yenilikləri, sosial media, mətbuat materialları və çap kommunikasiya

materialları daxil olmaqla bütün xarici kommunikasiyalardan məsuldur. ŞAQM Fokal Nöqtəsi şikayətin gündəlik fəaliyyətini idarə edir. Regional Fokal Nöqtələr icma görüşlərini təşkil edib sənədləşdirir, məlumat masalarına nəzarət edir, şikayət qutularından şikayət toplayıb yönləndirir.

Cədvəl 7: MTİP Rol və Məsuliyyətlər Matrisi

MTİP Fəaliyyəti	LİQ Sosial Mütəxəssisi	LİQ Kommunikasiya Mütəxəssisi	GRM Əlaqələndirici Şəxs	Regional Əlaqələndirici Şəxs	LİQ SƏTƏM üzrə mütəxəssis
Maraqlı tərəflərin xəritələnməsi və reyestrin aparılması	Rəhbərlik	-	Dəstək	Töhfə	-
İcma görüşləri (regional)	Nəzarət	-	-	Rəhbərlik	-
Milli səviyyədə hökumət qurumları ilə əlaqə	Rəhbərlik	Dəstək	-	-	-
Veb-sayt və sosial media yenilikləri	Təsdiq	Rəhbərlik	-	-	-
Çap edilmiş kommunikasiya materialları	Təsdiq	Rəhbərlik	-	Paylaşdırma	-
Məlumat masaları (regional ofislər)	Nəzarət	-	-	Rəhbərlik	-
Şikayətlərin qəbulu və qeydiyyatı	Nəzarət	-	Rəhbərlik	Töhfə	-
Şikayətlərin araşdırılması və cavablandırılması	Rəhbərlik	-	Dəstək	Dəstək	-
GRM üzrə apellyasiya və eskalasiya	Rəhbərlik	-	Dəstək	-	-
İşçilərin SƏTƏM və GRM üzrə giriş təlimi	Dəstək	-	-	-	Rəhbərlik
E&S / GBV həssaslıq seminarları	Rəhbərlik	-	-	-	Dəstək
Faydalananların perMTİPsiya sorğuları	Rəhbərlik	Dəstək	-	Köməklik	-
Yarımillim MTİP icra hesabatları	Rəhbərlik	Töhfə	Töhfə	Töhfə	-
MTİP-in illik nəzərdən keçirilməsi və yenilənməsi	Rəhbərlik	-	-	-	-

5.2.3. Azəriqaz idarəetmə aparatındakı və 11 regional ofisindəki mövcud İST sistemlərindən 70-ə qədər İST işçisi ilə regional səviyyədə MTİP icrası üçün istifadə ediləcək. Lakin Dünya Bankı ƏMSÇ tələblərini ödəmək üçün Dünya Bankı EM&S siyasətlərindəki xüsusi təlimə malik olan xüsusi EM&S Mütəxəssisləri LİQ-a təyin ediləcək.

5.2.4. Strukturlaşdırılmış potensial artırma proqramı layihənin başlanğıcında həyata keçiriləcək və icra boyunca saxlanacaq. Layihənin başlanğıcında MTİP məsuliyyətləri olan bütün LİQ işçiləri Dünya Bankının ətraf mühit və sosial siyasətlərini, MTİP öhdəliklərini, ŞAQM prosedurlarını və hesabat tələblərini əhatə edən minimum 3 günlük ƏMSÇ brifinqini tamamlayacaq.

5.2.5. Dünya Bankı Bakı Ofisi layihə həyat dövrü boyunca müntəzəm nəzarət missiyaları (ən azı ildə bir dəfə), yarım illik EM&S icra hesabatlarının nəzərdən keçirilməsi vasitəsilə icra dəstəyi təmin edəcək.

5.2.6. Azəriqaz bu MTİP, Ətraf Mühit və Sosial Öhdəliklər Planı (ƏMSÖP) və Ətraf Mühit və Sosial İdarəetmə Çərçivəsi (ƏMSİÇ) daxil olmaqla Dünya Bankı İnvestisiya Layihəsinin Maliyyələşdirilməsi (İLM) çərçivəsi tərəfindən tələb olunan bütün ƏMSÇ alətlərinin hazırlanması və icrasından məsuldur.

6. ŞİKAYƏT MEXANİZMİ

6.1 ŞM-nin Məqsədi

6.1.1. Şikayət Mexanizminin (ŞM) əsas məqsədi şikayət və şikayətləri bütün tərəfləri razı salan şəkildə vaxtında, effektiv və səmərəli şəkildə həll etməkdə kömək etməkdir. Mövcud qaz paylayıcı şəbəkəsindəki qaz sızıntılarının bərpası üçün fiziki işlər daxil olmaqla layihə fəaliyyətləri səs-küy, müvəqqəti pozğunluqlar, təhlükəsizlik və digər ətraf mühit və sosial təsirlərə aid şikayətlər yarada bilər.

6.1.2. Azəriqaz artıq əməliyyat qaynar xətti, veb-sayt və sosial şəbəkə səhifələri daxil olmaqla çoxlu qəbul kanallarına malik fəal bir şikayət mexanizminə malikdir. Layihə Dünya Bankı ƏMSSÇ tələblərini ödəmək üçün bu mövcud kanallar üzərindəki quracaq, ƏMSS10-a uyğun layihəyə xas ŞAQM quracaq.

6.2 ŞM-nin Təsviri

6.2.1. -nun ŞM-i layihənin icrası zamanı mübahisənin həlli üçün kanal təmin edəcək. Lakin ŞM mövcud qanuni kanalları tamamlayır, ONLARI ƏVƏZ ETMİR.

6.2.2. ŞM layihə haqqında ictimai maarifləndirməni artıraraq, fırıldaqçılıq və korrupsiyadan çəkindirərək, sosial-iqtisadi, ətraf mühit və şəxsi məxfiliyə bağlı riskləri azaldaraq, -ya layihənin icrası zamanı praktik həllər və rəy verərək layihənin nəticələrini yaxşılaşdırmaq üçün nəzərdə tutulub.

6.2.3. ŞM Azərbaycan Respublikası üzrə BÜTÜN layihə ərazilərini əhatə edəcək.

6.2.4. ŞAQM-nin hədəf auditoriyası aşağıdakıları əhatə edəcək:

- Layihə İşçiləri – SAAQ sahə briqadaları daxil olmaqla birbaşa və dolaylı işçilər
- Podratçılar və Subpodratçılar
- Layihə benefisiarları və onların müvafiq müəssisələri
- Geniş ictimaiyyət və təsirlənmiş icmalar

6.3 ŞM-nin Strukturu

6.3.1. Azəriqaz qaz paylayıcı əməliyyatlarının gündəlik fəaliyyətindən yaranan şikayətləri həll etmək üçün milli ŞM sistemində malik olsa da, bu layihənin ŞM-i layihəyə xas olan şikayət və şikayətlərə müraciət edəcək. Bu ŞM, təsirlənmiş maraqlı tərəflərə şikayətlərini bildirmək və vaxtında cavab almaq imkanı verəcək şəkildə vahid və mərkəzləşdirilmiş olacaq. CİZ/CT-ə aid şikayətlər məxfi, sağ qalan yönümlü proseslə, güvənli qəbul kanalları, məlumatlı razılıq və müvafiq xidmət təminatçılarında istinad daxil olmaqla həll ediləcək.

6.3.2. Konsultasiyalar zamanı maraqlı tərəflər mövcud ŞM haqqında, eləcə də onlardan istifadə etdikləri üçün hər hansı intiqam qarşısında mühafizə tədbirləri haqqında məlumatlandırılacaq.

6.4 Şikayət Proseduru

6.4.1. Aşağıdakılar Cədvəl 8-dəki ŞAQM üçün prosedurları izah edir.

Cədvəl 8: Şikayət Proseduru

Addım	Prosesin Təsviri	Zaman Çərçivəsi	Məsuliyyət
ŞM İcra Strukturu	ŞM strukturu aşağıdakılardan ibarətdir: 1. Birinci səviyyəli qəbul və cavab: LİQ ŞAQM Fokal Nöqtəsi, Azəriqaz Regional Fokal Nöqtələri və podratçı iş ofislərinin dəstəyi. 2. Şikayətlərin Həlli Komitəsi (ŞHK): Baş Strateji və Davamlılıq Zabitinin sədrliyi; üzvlərə LİQ Sosial Mütəxəssisi, LİQ ŞAQM Fokal Nöqtəsi, Azəriqaz rəhbərliyinin nümayəndəsi və	Müntəzəm	LİQ Sosial Mütəxəssisi / ŞAQM Fokal Nöqtəsi

	(CİZ/CT halları üçün) ən azı bir qadın üzv daxildir. 3. İqtisad Məhkəməsi (son çarə olaraq, şikayətçi ŞAQM prosesini tükəndirdikdən sonra hələ razı olmadıqda).		
Şikayətin Təqdim Edilməsi	<p>Şikayətlər aşağıda sadalanan kanallardan istənilən biri vasitəsilə təqdim edilə bilər. "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" 30 sentyabr 2015-ci il tarixli 1308-IVQ nömrəli Qanunun 1.1-ci maddəsinə əsasən, vətəndaşlar dövlət mülkiyyətində olan qurumlara fərdi və ya kollektiv şəkildə yazılı və ya şifahi formada müraciət etmək hüququna malikdirlər. 6.3-cü maddəyə görə, yazılı müraciətlər şikayətçinin tam adını, atasının adını, soyadını və ünvanını əhatə etməlidir. 6.9-cu maddəyə görə, mətn oxunaqlı olmalı və tələb aydın şəkildə ifadə edilməlidir.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Azərigaz qaynar xətti: 104 • Azərigaz veb-saytı: https://azeriqaz.az/en • PMU-ya və ya regional ofisə təqdim edilən yazılı forma • Layihə sahəsindəki təklif/şikayət qutusu • Sosial media kanalları (Facebook, Instagram, LinkedIn) <p>Anonim müraciətlərə dair qeyd: 1308-IVQ nömrəli Qanunun 6.4-cü maddəsinə əsasən, 6.3-cü maddənin identifikasiya tələblərinə cavab verməyən müraciətlər anonim hesab edilir və rəsmi milli qanun kanalı vasitəsilə qəbul edilmir və nəzərdən keçirilmir. Lakin layihənin ŞM-i, Dünya Bankının ESF tələblərinə və 3.3.1-ci bölmədə təsvir edilən CİŞ/CİZ-ə həssas yanaşmaya uyğun olaraq, layihəyə xas kanallar (şikayət qutuları, xüsusi anonim onlayn forma) vasitəsilə anonim şikayətləri qəbul edir. Şikayət anonim təqdim edildikdə, LİQ onu layihənin ŞM prosedurları çərçivəsində idarə edəcək, lakin milli qanun çərçivəsində fərdiləşdirilmiş yazılı cavab təqdim edə bilməyəcəkdir.</p>	Davamlı	LİQ Sosial Mütəxəssisi / ŞAQM Fokal Nöqtəsi
Qəbulun Təsdiqi	<p>Şikayət daxil olduğdan sonra "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" 1308-IVQ nömrəli Qanunun 7.4-cü maddəsinə uyğun olaraq həmin gün şikayət jurnalında qeydiyyatata alınır və qeydiyyat nömrəsi ilə tarixi verilir. 7.4-cü maddəyə görə, şikayətçi qeydiyyat nömrəsini, tarixini və təyin edilmiş məmurun adını tələb edə bilər. Şikayətçiyə qəbul barədə 2 iş günü ərzində məlumat verilir. 7.1-ci maddəyə görə, qəbul edən qurumlar Qanuna uyğun təqdim edilmiş bütün şikayətləri qəbul etmək, qeydiyyatata almaq və işləmək öhdəliyi daşıyır. Məsələn PMU-nun səlahiyyət dairəsindən kənar olarsa, 3 iş günü ərzində səlahiyyətli orqana göndərməli və şikayətçiyə məlumat verilməlidir (7.10-cu maddə).</p>	<p>Qeydiyyat: daxil olduğu gün (1308-IVQ nömrəli Qanunun 7.4-cü maddəsi) Şikayətçiyə bildiriş: 2 iş günü</p>	LİQ Sosial Mütəxəssisi
Qiymətləndirmə və Araşdırma	LİQ şikayəti qiymətləndirəcək və araşdıracaq, bütün lazımi məlumatları toplayacaq və müvafiq tərəflərlə	20 iş günü (qanuni)	LİQ Sosial Mütəxəssisi

	<p>məsləhətləşəcəkdir. 1308-IVQ nömrəli Qanunun 10.1-ci maddəsinə görə, standart müraciətlər 15 iş günü ərzində; əlavə öyrənilməsi və ya yoxlanılması tələb edən müraciətlər isə 30 iş günü ərzində həll edilməlidir. 9.6-cı maddə xüsusi olaraq nəzərdə tutur ki, qeyri-dövlət qurumları (Azəriqaz kimi dövlət şirkətləri daxil olmaqla) üçün şikayətlər 20 iş günü ərzində nəzərdən keçirilməlidir. 10.2-ci maddəyə görə, müddətin uzadılması tələb olunduqda şikayətçiye məlumat verilməlidir. 7.9-cu maddəyə görə, PMU əlavə məlumat üçün başqa bir quruma sorğu göndərdikdə, həmin qurum 7 iş günü ərzində cavab verməlidir. Layihənin ŞM-i araşdırma üçün standart müddət kimi 20 iş günü müəyyən edir (9.6-cı maddəyə uyğun olaraq) və əlavə vaxt tələb olunduqda şikayətçiye bildiriş göndərilməsini tələb edir (6.4.2-ci bəndə baxın).</p>	<p>minimum: 1308-IVQ nömrəli Qanunun 9.1-ci maddəsinə görə 15 iş günü; 9.2-ci maddəyə görə 30 iş gününə qədər uzadıla bilər)</p>	<p>/ ŞAQM Fokal Nöqtəsi</p>
Cavab və Həll	<p>LİQ 20 iş günlük standart müddət ərzində şikayətçiye təklif olunan həll yolu ilə yazılı cavab təqdim edəcəkdir (30 sentyabr 2015-ci il tarixli 1308-IVQ nömrəli "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" Qanunun 9.6-cı maddəsi). 7.5-ci maddəyə görə, şikayət əsaslı və mahiyyətli cavab verildikdə həll edilmiş hesab edilir; cavablar dövlət dilində (Azərbaycan dilində) olmalıdır. 7.7-ci maddəyə görə, cavabda araşdırılan məsələlər, görülmüş tədbirlər və (başqa yerə yönləndirildikdə) hansı qurumun səlahiyyətli olduğu göstərilməlidir. 7.8 və 12.3.3-cü maddələrə görə, şikayət rədd edildikdə və ya yalnız qismən təmin edildikdə, cavabda səbəblər izah edilməli və şikayətçi qərardan şikayət etmək hüququ barədə məlumatlandırılmalıdır. 14.0.8-ci maddəyə görə, şikayətçinin inzibati qaydada və/və ya məhkəmə yolu ilə şikayət etmək hüququ vardır. Şikayətçi razı qalmadıqda, şikayət yuxarıda ŞM İcra Strukturu sətrində tərkibi göstərilən Şikayətlərin Həlli Komitəsinə (ŞHK) ötürülür.</p>	20 iş günü	LİQ Sosial Mütəxəssisi / ŞHK
Monitorinq və Qiymətləndirmə	<p>Şikayətlərə dair məlumatlar jurnal kitabçasında və elektron verilənlər bazasında toplanır və LİQ rəhbərliyinə rüblük əsasda hesabat verilir. 1308-IVQ nömrəli Qanunun 14.0.6-cı maddəsinə görə, şikayətçinin istənilən vaxt şikayətinin qeydiyyat nömrəsini və tarixini tələb etmək hüququ vardır. 14.0.7-ci maddəyə görə, şikayətçinin yazılı cavab və ya yönləndirmə bildirişi almaq hüququ vardır. 10.2-ci maddəyə görə, baxış müddəti uzadıldıqda şikayətçiye məlumat verilməlidir. ŞM jurnalı həm milli qanunvericiliyə, həm də Dünya Bankının ESF tələblərinə uyğunluğu təmin etmək üçün bütün bu qarşılıqlı əlaqələri qeydə alacaqdır.</p>	Rüblük	LİQ Sosial Mütəxəssisi
Rəyin Verilməsi	<p>Şikayətçilərin şikayətin həllindən məmnunluğu haqqındakı rəy şikayətlər həll edildikcə toplanır.</p>	Həftəlik / həll edildikcə	LİQ Sosial Mütəxəssisi

Təlim	LİQ-dakı, Podratçılardakı işçilər üçün təlim ehtiyacları müəyyən edilir, zəruri olduqda Təlim Planı hazırlanır.	Yarım illik / illik	LİQ Sosial Mütəxəssisi
-------	---	---------------------	------------------------

6.4.2. Bütün şikayətlər üçün standart həll müddəti qəbulun təsdiqi tarixindən 20 iş günüdür. 20 iş günü ərzindəki tam həll edilə bilməyən mürəkkəb hallarda LİQ bu müddəti avtomatik olaraq 30 günə uzatmayacaq. Bunun əvəzinə, 20 günlük müddət ərzindəki LİQ şikayətçiyə yazılı şəkildə bildiriş edəcək: (i) niyə əlavə vaxt tələb olunduğunu; (ii) araşdırma və ya həll prosesindəki gözlənilən növbəti addımları; və (iii) həll üçün yenidən nəzərdə tutulan zaman çizelgesini.

6.4.3. ŞM şikayətçi təklif olunan həll yolundan razı olmadıqda şikayətin idarəçilik prosesini əhatə edəcək. Şikayəti həll etmək üçün bütün mümkün vasitələr təklif edildikdən sonra şikayətçi hələ razı deyilsə, ona hüquqi müdafiə hüququndan məlumatlandırılmalıdır.

6.4.4. Müvafiq olduqda, layihədə Dünya Bankı ƏMSÇ-nin CİZ/CT üzrə Yaxşı Təcrübə Qeydnaməsinə uyğun olaraq Cinsi İstismar və Zorakılıq/Cinsi Təcavüz (CİZ/CT) ilə bağlı olanlar da daxil olmaqla həssas və məxfi şikayətləri idarə etmək üçün digər tədbirlər mövcud olacaq.

6.4.5. Bundan əlavə, İşçi ŞAQM mexanizmi mövcud olacaq, işçilərin məşğulluq şəraiti ilə bağlı narahatlıqlarını və şikayətlərini bildirməsinə imkan verəcək. İşçi ŞAQM bütün layihə işçiləri üçün əlçatan olacaq və anonim şikayətlər daxil olmaqla şikayətlərin təqdim edilməsi üçün çoxlu kanal təmin edəcək.

6.4.6. Dünya Bankı və Azəriqaz, Bank tərəfindən maliyyələşdirilən layihələr haqqında fikirlərini bölüşən layihə maraqlı tərəflərinə qarşı intiqam və cavab tədbirlərinə tolerantlıq etmirlər.

6.5 Şikayət Qeydiyyatları

ƏMSS10-un 1 Saylı Əlavəsi 2-ci bəndin "Şikayət Jurnalı və Verilənlər Bazası" saxlanması tələbinə uyğun olaraq, Azəriqaz LİQ MTİP icrasının bir hissəsi kimi şikayət jurnalı aparacaq, bu jurnal aşağıdakı məlumatları əhatə edəcək:

- Fərdi istinad nömrəsi;
- Şikayəti, sualı və ya digər rəyi təqdim edən şəxsin adı, ünvanı və/ya əlaqə məlumatları (şikayət anonim olaraq təqdim edilmədiyi halda);
- Şikayət, rəy və ya sualın təfərrüatları, yeri və şikayətinin təfərrüatları;
- Şikayətin tarixi;
- Şikayəti həll etmək üçün (qəbulunu şikayətçiyə bildirmək, araşdırmaq, həll yolları təklif etmək və s.) məsuliyyət tapşırılan şəxsin adı;
- Təklif olunan həllin təfərrüatları, o cümlədən təklif olunan həllin bir hissəsini təşkil edən düzəldici tədbirləri səlahiyyətləndirmək və həyata keçirmək üçün məsul olacaq şəxs(lər);
- Təklif olunan həllin şikayətçiyə çatdırıldığı tarix (anonim olmadıqca);
- Şikayətçinin təklif olunan həll haqqında məlumatlandırıldığını yazılı olaraq, mümkün olduqda, qəbul etdiyi tarix;
- Şikayətçinin həllə razı olub-olmadığı və şikayətin bağlana bilməyəcəyi haqqında təfərrüatlar; və
- Həllin həyata keçirildiyi tarix (varsa).

6.6 Şikayətlər üzrə Monitoring və Hesabatlıq

Monitoring və hesabatlığın təfərrüatları aşağıdakı 7-ci bölmədə təsvir edilmişdir. ŞAQM-nin gündəlik icrası və Dünya Bankına hesabatlıq Azəriqaz-LİQ-nun məsuliyyəti olacaq. Şikayətin idarə edilməsi üzərindəki idarəetmə nəzarətini təmin etmək üçün razılaşdırılmış həllərin faktiki

həyata keçirilməsinin yoxlanılması da daxil olmaqla ümumi prosesin monitorinqi üçün LİQ rəhbərliyi tərəfindən daxili audit nəzərdən keçirməsi həyata keçiriləcək.

6.7 Mərkəzi Əlaqə Nöqtəsi – LİQ

Maraqlı tərəflərin iştirak proqramına dair əlaqə nöqtəsi

Ad	Ulvi Balayev
Ünvan	Yusif Safarov 35, AZ1025, Bakı, Azərbaycan
E-poçt	ulvi.balayev@socar.az
Telefon	+994 50 6662246

ƏMSS10-un 1 Saylı Əlavəsinin 2-ci bəndinə uyğun olaraq, prosedurların ictimai elanı tələbinə uyğun olaraq, Layihə haqqında hər hansı məlumat və gələcək maraqlı tərəflərin iştirak proqramları Azəriqaz veb-saytında mövcud olacaq və rayonun İcra Hakimiyyəti Binasındakı məlumat lövhələrindəki yerləşdiriləcək.

6.8 Şikayət Mexanizmi üçün Tənzimləyici Çərçivə

6.8.1. Maraqlı Tərəflərin Cəlb Edilməsi ilə əlaqədar olaraq, Azərbaycanın əsas qanunu olan Konstitusiya, digər müddəalar arasında, vətəndaşların Azərbaycanın siyasi və mədəni həyatında iştirakı üçün qanunvericilik prinsipini müəyyən edir və aşağıdakıları nəzərdə tutur:

- **Mülki iştirak hüququ** 54.1-ci maddədə təsbit edilmişdir — "Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının siyasi və ictimai həyatda maneəsiz iştirak etmək hüququ".
- **İnformasiya azadlığı** — Konstitusiya məlumat hüququnu üç aspektdə təminat altına alır:
 - **39-cu maddə (Sağlam ətraf mühitdə yaşamaq hüququ)** — "Hər kəsin həqiqi ekoloji vəziyyət haqqında məlumat almaq, ekoloji tələblərin pozulması nəticəsində onun sağlamlığına və əmlakına vurulmuş zərərin ödənilməsinə tələb etmək hüququ vardır".
 - **50-ci maddə (İnformasiya azadlığı)** — hər kəsin məlumat axtarmaq, əldə etmək, ötürmək, hazırlamaq və yaymaq azadlığına malik olduğunu; kütləvi informasiya vasitələri azadlığının təminat altında olduğunu; mətbuat də daxil olmaqla kütləvi informasiya vasitələrində dövlət senzurasının qadağan edildiyini nəzərdə tutur.
 - **57-ci maddənin 1-ci bəndi** — vətəndaşlara dövlət orqanlarına müraciət etmək hüququ verir.

6.8.2. 30 sentyabr 2015-ci il tarixli 1308-IVQ nömrəli "Vətəndaşların Müraciətləri Haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu vətəndaşların dövlət və bələdiyyə orqanlarına, dövlət və ya bələdiyyə mülkiyyətindəki hüquqi şəxslərə müraciət hüququnu tənzimləyən hüquqi çərçivəni müəyyən edir. Azəriqaz SOCAR-ın törəmə şirkəti olaraq bu Qanunun 3.0.6-cı maddəsinin mənasına görə "müraciətə baxan subyektdir" və onun tələbləri ilə bağlıdır.

6.8.3. 30 sentyabr 2005-ci il tarixli "İnformasiya almaq hüququ haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu Konstitusiyanın 50-ci maddəsinin müddəaları ilə müəyyən edilmiş azad, maneəsiz və bərabər məlumat çıxışının təmin edilməsi üçün hüquqi çərçivəni müəyyən edir.

6.8.4. 22 noyabr 2013-cü il tarixli 816-IVQ nömrəli "İctimai iştirak haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunu Konstitusiyanın 49-cu maddəsinə (Toplaşmaq azadlığı) uyğun olaraq dövlət idarəçiliyinin həyata keçirilməsindəki vətəndaşların iştirakı çərçivəsini müəyyən edir.

6.8.5. Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ETQ) Qanunu (2018) ETQ-nin əhatəsi, proseduru və məsuliyyətlərini, eləcə də ətraf mühitin qiymətləndirilməsi zamanı ictimai konsultasiya və açıqlama tələblərini əhatə edir. Azərbaycan yuxarıda göstərilən müvafiq qanunlara və qeydlərə əməl edərək vətəndaşların iştirakı və açıqlama üzrə qanuni tələblərə riayət etməlidir.

7. MONİTORİNG VƏ HESABATLIQ

7.1 MTİP İcrasının Monitorinqi və Hesabatlılığı Xülasəsi

7.1.1. MTİP monitorinqi planlı maraqlı tərəflərin iştirakı fəaliyyətlərinin razılaşdırıldığı kimi həyata keçirilib-keçirilmədiyini, nəzərdə tutulan auditoriyalara çatıp-çatmadığını və mənalı iştirak və rəy yaradıp-yaratmadığını izləyən davamlı bir prosesdir. Monitorinq məlumatları LİQ Sosial Mütəxəssisi və Regional Fokal Nöqtələr tərəfindən sənəd idarəetmə sistemindəki standartlaşdırılmış MTİP Monitorinq Jurnalı istifadə edilərək toplanacaq. Jurnal qeyd edəcək: (i) keçirilmiş hər iştirak fəaliyyəti (növu, tarixi, yeri, cinsiyyət üzrə iştirak); (ii) qaldırılmış əsas məsələlər və verilmiş cavablar; (iii) alınan, həll edilmiş və gözləmədəki şikayətlər; və (iv) planlaşdırılmış iştirak cədvəlindəki hər hansı sapmalar və onların səbəbləri.

7.1.2. LIQ-ın Sosial Mütəxəssisi Cədvəl 4-də nəzərdə tutulmuş qrafik üzrə icra gedişatını qiymətləndirmək məqsədilə MTİP Monitorinq Jurnalının aylıq daxili nəzərdən keçirilməsini həyata keçirəcəkdir. Aşağıdakı tetikleyicilərdən hər hansı biri müəyyən edildikdə, 10 iş günü ərzində düzəldici tədbirlər qeydi hazırlanacaq və Azərigaz rəhbərliyi ilə Dünya Bankı ilə paylaşılacaqdır: (i) planlaşdırılmış cəlbətmə fəaliyyəti sənədləşdirilmiş əsas olmadan təyin olunmuş tarixdən 30 gün ərzində həyata keçirilməmişdir; (ii) ŞM-in orta həll müddəti ardıcıl iki ay ərzində 20 iş günü standartını aşmışdır; (iii) regional ofis tələb olunan rüblük dövr ərzində icma görüşü keçirməmişdir; və ya (iv) həssas qrup bir bölgədə birdən çox hesabat dövrü ərzində əhatə edilməmişdir. Düzəldici tədbirlər MDİP Monitorinq Jurnalında izlənilərək növbəti yarımillik icra hesabatında əks etdiriləcəkdir.

7.1.3. Yarım illik EM&S icra hesabatları MTİP icrası barədəki LİQ Sosial Mütəxəssisi tərəfindən hər ilin 31 iyulunda (yanvar–iyun dövrü üçün) və 31 yanvarında (iyul–dekabr dövrü üçün) hazırlanacaq. İllik MTİP icrası xülasələri hər ilin 28 fevralına qədər hazırlanacaq.

7.1.4. Monitorinq məsuliyyətləri 5.2-ci bölmə və Cədvəl 7-dəki müəyyən edilmiş rollara uyğun olaraq LİQ-ya bölünür. LİQ Sosial Mütəxəssisi bütün monitorinq məlumatlarını birləşdirir, hesabatlar hazırlayır. Regional Fokal Nöqtələri standart şablon istifadə edərək hər ayın 5-i gününə qədər aylıq sahə monitorinqi xülasələrini LİQ-ya təqdim edir. ŞAQM Fokal Nöqtəsi LİQ Sosial Mütəxəssisinə açıq, həll edilmiş və vaxtı keçmiş halları göstərən aylıq ŞAQM tablosunu təqdim edir.

Cədvəl 9: Maraqlı Tərəflərin İştirakının Monitorinq Göstəriciləri, Hədəflər və Məsuliyyətlər

Kateqoriya / Göstərici	Minimum Hədəf / Baza Xətti	Məsul / Tezlik
Maraqlı Tərəflərin İştirakı Fəaliyyətləri	Rüblük hər bölgə üzrə keçirilmiş icma görüşlərinin sayı: minimum 1 İldə milli/hökumət maraqlı tərəfləri görüşlərinin sayı: minimum 2 Cinsiyyət üzrə bölünmüş icma görüşlərindəki iştirak: ən azı 30% qadın Həssas qruplara yönəlik iştirak fəaliyyətlərinin sayı: ildə hər qrup üzrə minimum 1 Hər görüşdən sonra 2 iş günü ərzindəki hazırlanmış protokollar	Regional Fokal Nöqtələri (aylıq məlumat); Sosial Mütəxəssisi (yarım illik hesabat)
Məlumatların Açıqlanması	Veb-sayt ən azı rüblük layihə məlumatları ilə yenilənir Çap materialları layihə sahə fəaliyyətləri başlamazdan əvvəl bütün 11 regional ofisdəki paylanır MTİP və ƏMSÖP razılaşdırılmış vaxtlarda Azərigaz və Dünya Bankı veb-saytlarında ictimai açıqlanır Bütün açıqlama materialları Azərbaycan dilindəki mövcuddur	LİQ Kommunikasiya Mütəxəssisi (aylıq izləmə); LİQ Sosial Mütəxəssisi (yarım illik hesabat)

Şikayət Mexanizmi	Alınan şikayətlərin sayı (kanal, kateqoriya, cinsiyyət, bölgə üzrə): aylıq izlənilir Şikayətin 2 iş günü ərzindəki qəbulunun təsdiqi: halların 100%-i Şikayətin 20 iş günü ərzindəki həlli: hesabat dövrü başına halların 85% hədəfi 20 iş günü ərzindəki həll edilməyən hallarda: 100%-i 20 günlük müddət içərisindəki səbəb, növbəti addımlar və yenidən nəzərdə tutulan zaman çizelgesi ilə xəbərdar edilir Şikayətinin məmnunluq nisbəti: 70% məmnun hədəfi	ŞAQM Fokal Nöqtəsi (aylıq tablosu); LİQ Sosial Mütəxəssisi (yarım illik hesabat)
Həssas Qrupların İnküziyası	Fiziki əlçatan yerlərdə keçirilən görüşlərin faizi: 100% Şəxsən gəlmək imkanı olmayan şəxslər üçün ev ziyarətləri / telefon konsultasiyalarının sayı: izlənilir Hər bölgədə ildə qadınlara yönəlik icma görüşlərinin sayı: minimum 1 Sahə işləri başlamazdan əvvəl işçinin ŞAQM brifinqi: SAAQ briqadalarının 100%-i	LİQ Sosial Mütəxəssisi; Regional Fokal Nöqtələri (aylıq)
Benefisiar Rəyi	İcranın ortasında və layihənin sonunda keçirilmiş benefisiar qavrayış sorğusu: cəmi 2 Layihə məlumatından məmnunluğu bildirən sorğu iştirakçılarının faizi: izlənilir GRM haqqında məlumatlı sorğu iştirakçılarının faizi: icranın ortasına qədər 80% hədəfi	LİQ Sosial Mütəxəssisi (sorğu dövrləri)
MTİP Hesabatlığı	Dünya Bankına cədvələ uyğun təqdim edilmiş yarım illik MTİP icra hesabatları: 100% Hər ilin 28 fevralına qədər hazırlanmış illik MTİP icra xülasəsi Hər ayın 5-i gününə qədər Regional Fokal Nöqtələr tərəfindən təqdim edilmiş aylıq sahə monitorinq xülasələri	LİQ Sosial Mütəxəssisi (yarım illik və illik)

7.2 Maraqlı Tərəflər Qruplarına Geri Hesabat

7.2.1. Maraqlı tərəflərə geri hesabat — xüsusilə layihədən təsirlənmiş icmalara — əsas ƏMSS10 tələbi və bu MTİP-nin mərkəzi prinsipidir. Azərbaycan yalnız Dünya Bankı və Hökumətlə deyil, bütün maraqlı tərəflər qruplarıyla rəy halqasını bağlamağa öhdəlik götürür. Hər rüblük regional icma görüşündəki Regional Fokal Nöqtəsi aşağıdakıların sadə dilli xülasəsini təqdim edəcək: (i) bölgədəki SAAQ fəaliyyətlərinin statusu; (ii) alınan şikayətlər və onların həll statusu (şikayətçiləri müəyyən etmədən); (iii) əvvəlki görüşdəki qaldırılmış məsələlərə cavab olaraq atılmış tədbirlər; və (iv) gözlənilən fəaliyyətlər.

7.2.2. Yarım illik və illik MTİP icra hesabatları, şəxsən müəyyənedici və ya kommersiya baxımından həssas məlumatlar üçün razılaşdırılmış düzəlişlərə tabe olaraq, Dünya Bankına təqdim edilməsindən 30 gün ərzindəki Azərbaycan veb-saytında (azeriqaz.az) və Dünya Bankının xarici layihə veb-saytında ictimaiyyətə açıqlanacaq.

7.2.3. Bu MTİP canlı bir sənəddir və aşağıdakı aşağıdakı hallarda rəsmi olaraq nəzərdən keçirilib yenilənəcək: (i) öyrənilmiş dərslər və maraqlı tərəflər mənzərəsindəki hər hansı dəyişikliklər daxil edərək illik MTİP icra xülasəsinin bir hissəsi olaraq ildə bir dəfə; (ii) layihə əhatəsindəki, fəaliyyətlərindəki və ya təsir zonasındakı yeni təsirlənmiş tərəfləri tətbiq edən hər hansı əhəmiyyətli dəyişiklikdən sonra; (iii) iştirak üsullarına maraqlı tərəflərin rəylərini daxil etmək üçün icranın ortasındakı benefisiar qavrayış sorğusundan sonra; (iv) monitorinq ardıcıl iki və ya daha çox hesabat dövrü ərzində müəyyən bir maraqlı tərəf qrupuna çatmaqda sistemə uyumsuzluq aşkar etdikdə; və (v) nəzarət missiyasından sonra Dünya Bankının tələbi ilə.

7.2.4. Monitoring MTİP öhdəliklərinin yerinə yetirilmədiyini aşkar etdiyi halda — qaçırılmış icma görüşləri, ŞAQM-nin həll edilməsi gecikmələri, həssas qruplara çata bilməmə daxil olmaqla — LIQ Sosial Mütəxəssisi 10 iş günü ərzindəki düzəldici fəaliyyət planı hazırlayacaq, onu Azərbaycan rəhbərliyi və Dünya Bankı ilə paylaşacaq, MTİP Monitoring Jurnalındakı icrası izlənəcək.

Əlavə 1. İctimai Konsultasiyaların Xülasəsi

Bu əlavə, Azəriqaz Qaz Sızıntısının Aşkarlanması və Aradan Qaldırılması Müəssisəsi Layihəsinin (SAAQ, P508792) hazırlanma mərhələsindəki keçirilmiş maraqlı tərəflərin konsultasiyaları və iştirak fəaliyyətlərinin xülasəsini verir. Konsultasiyalar, Maraqlı Tərəflərin İştirakı və Məlumatların Açıqlanması üzrə Dünya Bankının Ətraf Mühit və Sosial Standart 10-a (ƏMSS10) uyğun olaraq 2024-cü ilin ortalarından 2026-cı ilin martına qədər həyata keçirilmişdir.

Aşağıdakı cədvəl əsas konsultasiya tədbirlərini, iştirakçıları, qaldırılmış məsələləri və verilmiş cavabları xülasə edir.

Cədvəl A1: Layihənin Hazırlanması Zamanı Həyata Keçirilmiş Maraqlı Tərəflərin Konsultasiyalarının Xülasəsi (2024–2026)

Tarix	Tədbir Fəaliyyət /	Məkan	İştirakçılar	Qaldırılmış Əsas Məsələlər / Mövzular	Cavab / Nəticə
2024-cü ilin ortası	ƏMSÇ haqqında Azəriqaz-da ilkin görüş	Bakı, Azərbaycan	Azəriqaz rəhbərliyi, Dünya Bankı komandası	Ətraf Mühit və Sosial Çərçivəyə (ƏMSÇ) giriş; ƏMSS10 çərçivəsindəki öhdəliklər; layihə ilə bağlı tələblər	Azəriqaz ƏMSÇ tələblərini qəbul etdi; MTİP, ƏMSÖP hazırlamağa öhdəlik götürdü, EM&S heyəti ilə xüsusi yaratmağa razılaşdı
2025-ci ilin yayı	Dünya Bankı Satınalma Təlimi	Bakı, Azərbaycan	2 Azəriqaz satınalma eksperti, Dünya Bankı mütəxəssisləri	Dünya Bankı satınalma prosedurları; maliyyə tələbləri; SAAQ avadanlığı və xidmətlər üçün müqavilə idarəetmə tənzimləmələri	İki Azəriqaz eksperti WB satınalma təlimini müvəffəqiyyətlə tamamladı; layihənin icrası üçün satınalma hazırlığı təsdiqləndi
2024–2025	İtalgas SAAQ Pilotu Texniki Əməkdaşlığı	Bakı	Azəriqaz texniki heyəti, İtalgas mütəxəssisləri	Sızıntı aşkarlama və aradan qaldırma metodologiyaları; avadanlıq tələbləri; AB qaz paylayıcı sektorundan ən yaxşı praktikalar; SAAQ üçün əhatə müəyyənləşdirmə	Pilot fəaliyyətləri layihə dizaynını şəkilləndirib; SAAQ avadanlığı xüsusiyyətləri və aradan qaldırma iş axınları layihə planlaşdırılmasına daxil edildi
2025-ci ilin sonu	Energetika Nazirliyi ilə (EN) İştirak	Bakı, Azərbaycan	Azəriqaz baş rəhbərliyi, EN nümayəndələri	Layihə məqsədləri; milli enerji sektoru modernləşdirməsi ilə uyğunluq; tənzimləmə və siyasət konteksti	EN layihəyə güclü dəstək bildirdi, Azəriqaz-ın qaz paylayıcı infrastrukturunun modernləşdirmə ehtiyacları ilə razılaşdı

2025-ci ilin sonu	EMTA ilə iştirak	Bakı, Azərbaycan	Azəriqaz rəhbərliyi, EMTA nümayəndələri	Qaz paylanması üçün tənzimləmə çərçivəsi; tarif nəticələri; SAAQ hesabat və uyğunluq öhdəlikləri	AETA layihəyə dəstəyini bildirdi; qaz paylayıcı sektor üçün tənzimləmə modernləşdirmə gündəliyi ilə uyğunluğu təsdiqlədi
2025-ci ilin sonu	SOCAR (Ana Şirkət) ilə iştirak	Bakı, Azərbaycan	Azəriqaz rəhbərliyi, SOCAR nümayəndələri	Korporativ idarəetmə tənzimləmələri; grant alıcısı və benefisiar rolları; SOCAR ESG öhdəlikləri ilə uyğunluq	SOCAR SAAQ üçün güclü institusional dəstəyi təsdiqlədi; Azəriqaz-ı QYMA qrantının alıcısı və yeganə benefisiarı kimi bəyəndi
2026-cı ilin 1-ci rübü	Azəriqaz LİQ Mobilizasiya Konsultasiyası (Azəriqaz Baş İdarəsi)	Bakı, Azərbaycan	Azəriqaz rəhbərliyi, perspektiv EM&S Mütəxəssisi heyəti, LİQ komanda üzvləri	LİQ təşkilati strukturu; MTİP icrası üçün EM&S heyəti tələbləri; rollar və məsuliyyətlər; ŞAQM qurulması	Azəriqaz təşkilati restrukturizasiya başlatdı; perspektiv EM&S Mütəxəssisi və digər LİQ işçilərini mobilizə etdi; MTİP icrası üçün resurs öhdəliyini təsdiqlədi
May 2026	MTİP və ƏMSÖP-nin Açıqlanması və Nəzərdən Keçirilməsi	Azəriqaz veb-saytı və Dünya Bankının xarici veb-saytı	Geniş ictimaiyyət, layihədən təsirlənən tərəflər, dövlət qurumları, vətəndaş cəmiyyəti	Qaralama MTİP və ƏMSÖP ictimai müzakirəyə açıldı; təklif olunan ŞAQM və iştirak üsullarına maraqlı tərəflər rəyi dəvət edildi	Qaralama sənədlər Azərbaycan dilindəki və ingilis dilindəki açıqlandı; ƏMSS10 tələblərinə uyğun rəy dövrü açıldı; şərhlər son versiyalara daxil ediləcək

Qeyd: Fərdi konsultasiya tədbirlərindəki iştirakçıların siyahıları, görüş protokolları və foto qeydlər Azəriqaz LİQ tərəfindən saxlanılır, tələb üzrə mövcuddur. Layihənin icrası irəlilədikcə əlavə konsultasiya qeydləri bu Əlavəyə əlavə ediləcək.

Əlavə 2. Şikayətin Təqdim Edilməsi Formasının Nümunəsi

Azəriqaz Qaz Sızıntısının Aşkarlanması və Aradan Qaldırılması Müəssisəsi (P508792) – Şikayətin Təqdim Edilməsi Forması

Zəhmət olmasa bu formu doldurun və LİQ-ya və ya istənilən Azəriqaz regional ofisinə təqdim edin.

Təqdim edilmə tarixi	
İstinad nömrəsi (ofis istifadəsi üçün)	
Şikayətçi Məlumatları	
Tam ad (ixtiyari – anonim müraciətlər qəbul edilir)	
Ünvan / Məkan	
Əlaqə məlumatları (telefon / e-poçt)	
Cavab üsulu	☐ Şəxsən ☐ Telefonla ☐ E-poçtla ☐ Poçtla ☐ Cavab tələb olunmur
Şikayətin Təfərrüatları	
Şikayətinizin təfərrüatlarını göstərin. Problemi, kimin başına gəldiyini, nə vaxt və harada baş verdiyini və neçə dəfə olduğunu təsvir edin.	
Əgər varsa, şikayət üçün təklif etdiyiniz həll yolunu göstərin.	
Bu formu layihəyə necə təqdim etdiniz?	☐ Veb-sayt ☐ E-poçt ☐ Telefonla ☐ Şəxsən ☐ Poçtla ☐ Digər (göstərin): _____
İmza	
Yalnız Ofis İstifadəsi Üçün	
Məsuliyyət tapşırılan Fokal Şəxsin adı	
Həll edilib yoxsa ŞHK-ya yönləndirildi?	☐ Həll edildi ☐ ŞHK-ya yönləndirildi (Yönləndirildi tarix: _____)
Tamamlanma	
Son həll (qıscaca təsvir edin)	
1-ci təklif olunan həll	Qısa təsvir: Qəbul edildi? ☐ Bəli ☐ Xeyr Təsdiq imzası: _____
2-ci təklif olunan həll	Qısa təsvir: Qəbul edildi? ☐ Bəli ☐ Xeyr Təsdiq imzası: _____

3-cü təklif olunan həll

Qısa təsvir: Qəbul edildi? Bəli Xeyr Təsdiq imzası:
